

Årsberetning

2008

DANSK FOLKEOPLYSNINGS SAMRÅD

Årsberetning 2008

Dansk Folkeoplysnings Samråd
Gl. Kongevej 39 E, 2. tv., 1610 København V
Tlf: 33 15 14 66 - dfs@dfs.dk - www.dfs.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 Bestyrelsens skriftlige beretning	1
2 Beretninger fra råd, nævn og udvalg	18
3 Konstituering.....	27
3.1 Bestyrelsen	27
3.2 Repræsentationer nationalt	27
3.3 Repræsentationer internationalt	29
3.4 Interne udvalg og arbejdsgrupper	30
4 Medlemsorganisationer m.v., adresseliste	32
5 Medlemsorganisationernes indplacering med angivelse af antal delegerede pr. 1. januar 2009.....	36
6 Vedtægter for Dansk Folkeoplysnings Samråd	37
7 Forretningsorden for repræsentantskabsmødet	43

1 BESTYRELSENS SKRIFTLIGE BERETNING

BERETNING FOR DFS' VIRKSOMHED 2008

Årsberetningen dækker 2008 samt på nogle områder de første par måneder af 2009.

1. Strategi

I oktober 2007 godkendte bestyrelsen strategien for 2007 og 2008, som arbejder med tre overordnede indsatser: demokrati og aktivt medborgerskab, livslang læring og kommunikation. Med udgangspunkt i strategien har DFS fortsat og videreudviklet arbejdet indenfor de nævnte felter. (*Se de enkelte afsnit i beretningen*).

I 2008 har DFS indkaldt til to møder i det, vi har valgt at kalde Strategisk Forum. Deltagerne har primært været ledere af sekretariaterne hos medlemsorganisationerne, og formålet har været gensidige drøftelser af mere strategisk art. Der er af og til emner eller udfordringer, hvor flere organisationer kan have gavn af at koordinere deres interessevaretagelse eller gå sammen om udviklingen af aktiviteter. Det har dette forum søgt at skabe en platform for.

Igennem 2007 og 2008 har der været afholdt en lang række bilaterale møder mellem DFS og medlems- og partnerorganisationerne, ”medlemsrundturen”. Disse møder har givet meget værdifuldt input til både DFS’ bestyrelse og til sekretariatets daglige arbejde.

Konklusionerne fra medlemsrundturen har således været bestyrelsens afsæt for formuleringen af strategien for 2009, som der blev taget fat på i august måned.

Strategien for 2009 blev godkendt af bestyrelsen i december og styrker yderligere DFS’ fokus på sin rolle som brancheorganisation og interessevaretager, ligesom relationerne til medlems- og partnerorganisationerne tilpasses i forhold til erfaringerne fra medlemsrundturen og konklusionerne fra møderne i Strategisk Forum. Den nye strategi orienterer sig anderledes end de tidligere, som var opbygget omkring de faglige områder, så der fremadrettet arbejdes strategisk med følgende indsatsområder:

- nye relationer og mere styrke
- synlighed og politisk bevågenhed
- rammer og vilkår
- differentiering og målretning
- styrket international profil

DFS’ samlede strategi for 2009 kan læses på hjemmesiden under Om DFS/Formål og opgaver.

2. Arbejdet i forhold til lovgivere og myndigheder

Der har i 2008 været lagt et ekstra fokus på at komme tydeligere på nethinden hos beslutningstagerne på Christiansborg. Samtidig har der været en række sager og initiativer,

hvor DFS har haft behov for at fremføre sin vurdering af, hvad der vil være hensigtsmæssigt at gøre og dermed præge sagernes og initiativernes videre færd.

FVU driftsoverenskomster

DFS har igennem 2008 afholdt møder med næsten alle uddannelsespolitiske ordførere. De gennemgående figurer ved møderne har været formanden og sekretariatslederen, som ved enkelte møder har været suppleret med andre fra bestyrelsen. Dagsordenerne for møderne har ændret sig lidt undervejs, men der har generelt været fokus på nogle af de folkeoplysende skolars problemer i forbindelse med indgåelse af nye driftsoverenskomster med VUC'erne om FVU og ordblindeundervisningen (OBU), ligesom det har været vigtigt at få sikret folkeoplysningen repræsentation i VEU-rådet (det tidligere REVE-råd) i forbindelse med nedlæggelsen af KFU-rådet.

Folkeoplysningsudvalg

Det emne, der imidlertid har været det mest gennemgående, er folkeoplysningens ønske om at få nedsat et Folkeoplysningsudvalg, som ikke mindst skulle have til formål at kigge nærmere på fremtidens rammer og vilkår for folkeoplysningen.

Vi har generelt mødt stor lydhørhed og interesse hos de uddannelsespolitiske ordførere, ligesom det er lykkedes os at bringe folkeoplysningen ind på den politiske dagsorden. Det Radikale Venstre kom i slutningen af året med et beslutningsforslag om, at der skulle nedsættes en Folkeoplysningskommission. Under debatten blev folkeoplysningen fra alle sider omtalt meget rosende og som en samfundsinstitution, der løser vigtige samfundsmæssige opgaver. Der blev også fra flere sider henvist til møderne med DFS. Partiet Venstre kom i det sene efterår med deres politiske oplæg "Det folkelige engagements betydning", som meget tydeligt understregede, at folkeoplysningen har en plads på den politiske dagsorden. Af Venstres oplæg fremgik det samtidig, at undervisningsministeren ville nedsætte et Folkeoplysningsudvalg, hvilket vi forventer os meget af.

DFS har i 2008 også drøftet problemerne omkring FVU/OBU- driftsoverenskomsterne og ønsket om et Folkeoplysningsudvalg direkte med undervisningsminister Bertel Haarder, og også fra ministerens side har vi oplevet lydhørhed og handling.

Statistik om folkeoplysning

Officielle statistikker om folkeoplysning har i flere år været stærkt forsinkede, ufuldstændige og fejlbehæftede.

I maj 2008 offentliggjorde Undervisningsministeriet en artikel under overskriften "750.000 personer deltog i folkeoplysende voksenundervisning i 2005." I artiklen erkendte man, at statistikken var ufuldstændig.

DFS' sekretariat gik tallene igennem og kunne konstatere, at det stod endnu værre til, end ministeriet gav udtryk for. Mere end hver femte kommune – 61 ud af 275 – havde ikke indsendt tal til ministeriet. Sekretariatet gennemførte på den baggrund en ny gennemregning og kunne konkludere, at det snarere var 870.000 personer, som deltog i folkeoplysende voksenundervisning i 2005, og at timetallet var tættere på 1,7 mio. end de 1,2 mio., ministeriet var nået frem til.

I oplysningsforbundene har man i øvrigt konstateret andre fejl i denne statistik.

Artiklen på DFS' hjemmeside om emnet blev senere taget op i en DR-radioudsendelse, hvor undervisningsministeren udtalte: "Det er ikke godt, at de seneste tal er fra 2005. Hvis det så oven i købet er unøjagtigt, så må det forbedres." Ministeriet har senere oplyst, at man arbejder på, at fremtidige statistikker bliver bedre, dog uden konkrete detaljer om, hvad man vil gøre.

På samme måde har der været store problemer med statistikken over FVU-aktiviteter. Her har hovedproblemet været, at det ikke fremgår, hvor stor en del af FVU-undervisningen der gennemføres af oplysningsforbund og daghøjskoler. Sekretariatet har også arbejdet på at afklare dette problem, som tilsyneladende kan føres tilbage til VUC'erne, der står for indberetningen. Den manglende registrering er blevet forklaret med, at de fleste aftenskoler og daghøjskoler ikke har en institutionskode. Som et resultat af vores arbejde har Undervisningsministeriet nu lovet, at disse skoler fremover vil få en sådan kode.

Retvisende og aktuelle statistikker er vigtige for folkeoplysningen – og burde være det for de politiske beslutningstagere. Uden disse kan vi ikke dokumentere omfanget af vores indsats, og hverken vi eller politikerne kan etablere et klart billede af udviklingstendenserne, f.eks. ift. geografi, skoletyper, fag og kursuslængder. Omkring FVU er der det særlige problem, at vi ikke kan få et klart billede af, om VUC'ernes nye rolle som myndighed på området betyder, at vores skoler får flere, færre eller uændret antal driftsoverenskomster og undervisningstimer.

(Se også Afsnit 3. Livslang læring, FVU)

3. Livslang læring

Overskriften for DFS' indsats vedrørende livslang læring har i 2008 været at insistere på, at der skal være flere adgangsveje for borgerne, når de vil dygtiggøre sig.

DFS anerkender naturligvis den alt afgørende rolle, som det formelle uddannelsessystem spiller. Men samtidig mener vi, at folkeoplysningen og i særdeleshed de folkeoplysende skoleformer har noget at byde på, der kan øge chancerne for, at alle får et tilbud, som matcher deres behov for udvikling og opkvalificering. Det gælder i forhold til kendte tilbud i form af korte og lange kurser, der giver den enkelte nye indsigter og personlig og demokratisk dannelse, det gælder specifikt i forhold til FVU og ordblinde-undervisning, og det gælder i forhold til udviklingen af nye målrettede tilbud, som kan motivere dem, der ellers ikke hidtil har kunnet finde en relevant uddannelsesmulighed.

DFS har en væsentlig opgave med netop at fastholde en position for de ikke-formelle uddannelses tilbud. Det gør vi bl.a. ved at afgive hørings svar, f.eks. i forbindelse med revision af det europæiske arbejdsprogram for uddannelse 2010 og i forbindelse med forslag til etablering af en dansk kvalifikationsramme for livslang læring¹. Vi følger

---

¹ Den danske kvalifikationsramme skal skabe overblik over de danske uddannelsesgrader og bevise og synliggøre veje til at opnå grader. Samtidig skal den danske kvalifikationsramme være med til at forbedre gensidig anerkendelse af danske og udenlandske uddannelser. Det skal ske ved at knytte den danske ramme til den europæiske kvalifikationsramme (EQF). (Læs mere: <http://www.dfs.dk/netavisen/undervisningouddannelse/merevaegtppaaikke-formeltudbytteaflaering.aspx>)

med i, hvordan vores sektor bliver beskrevet i forskellige sammenhænge og giver forslag til forbedringer, når vi skønner det nødvendigt. Vi involverer os nordisk og internationalt ved at tage ud for at deltage aktivt og præsentere danske synspunkter, og vi involverer os ved at modtage gæster.

Realkompetence

I januar 2008 stod DFS i samarbejde med DGI for 2 regionale konferencer om realkompetence. Målgruppen var de medarbejdere, der i kommunerne arbejder med folkeoplysningen, folkeoplysningsudvalgsmedlemmer og politikere og praktikere fra de lokale foreninger.

Det blev to velbesøgte arrangementer, hvor mulighederne i den nye lov om øget anerkendelse af realkompetence blev præsenteret og ivrigt drøftet. Ikke mindst et indlæg fra Ålborg Kommune, der fortalte om erfaringerne med at støtte foreningernes arbejde med at tilbyde deres deltagere afklaring og dokumentation af realkompetencer, vakte interesse, dels fordi det er enkelt at bakke op om samarbejdet på tværs af folkeoplysningen og foreningerne, dels fordi det kan gøres for en billig penge. At Undervisningsministeriets Jesper Moesbøll sørgede for musikledsagelse til fællessangen, førte os sikkert i gennem dette punkt på dagsordenen. 'Jeg elsker den brogede verden' var vel passende dagens tema taget i betragtning.

I august var der status og erfaringsudveksling i Realkompetenceforum. Dagen viste, at de folkeoplysende skoleformer arbejder intenst med feltet på flere fronter. Fælles er interesse i at give deltagerne en god proces i forbindelse med afklaring og dokumentation af realkompetence. Derudover har f.eks. aftenskolerne fokus på at få synliggjort i egne rækker, hvad realkompetence går ud på, og hvilke muligheder der formelt er i forhold til uddannelsessystemet. Højskolerne, efterskolerne og produktionsskolerne arbejder med, hvilke former for realkompetencebeviser der er mest hensigtsmæssige. Med daghøjskolen som initiativtager er der på tværs af skoleformerne igangsat et udviklingsprojekt, der skal kvalificere brugen af Undervisningsministeriets redskab til 3. sektor med hensyn til det faglige indhold i de konkrete kurser.

Kursusvirksomhed for vores medlemsorganisationer har været en vigtig del af DFS' realkompetenceindsats i 2008. DFS har valgt at prioritere denne økonomiske investering. Vi udbød endags-kurser regionalt, men kun i København var der stor nok tilslutning til at gennemføre kurset. Til gengæld var interessen meget stor for at komme på vores uddannelse for realkompetenceguider. Interessen var så stor, at deltagerne gerne ville dele værelser under forløbet - bare de kunne komme med. Dalum Landbrugsskole dannede rammen for de to første moduler, hvor vi tog udgangspunkt i vores koncept og materialer fra realkompetencevejleder-uddannelsen, som DFS udbød i 2007. At vide at så mange engagerede og kompetente folkeoplysere nu arbejder med at styrke og understøtte realkompetenceindsatsen ude lokalt, giver anledning til optimisme. De udviklede materialer er tilgængelige på DFS' hjemmeside under temaet realkompetence. Her opdateres og suppleres informationer om og drøftelser af realkompetencefeltet løbende.

DFS' medarbejdere har holdt oplæg om 3. sektors rolle og muligheder i forhold til lovgivningen og Undervisningsministeriets udspil om realkompetence. Såvel internt blandt vores egne medlemmer som eksternt har vores formulering 'vi asfalterer, mens vi kører' vundet genklang blandt tilhørerne.

Agnethe Nordentoft har i hele 2008 arbejdet på deltid hos Nationalt Videncenter for Realkompetencevurdering (NVR) efter aftale om frikøb. Tilknytningen til NVR sikrer, at DFS er opdateret - nationalt og internationalt - m.h.t. viden om realkompetence, på samme måde, som Agnethes Nordentofts deltagelse i NVL's ekspertnetværk sikrer DFS adgang til nordiske erfaringer og udviklingsindsatser. DFS ansatte i juni 2008 Stine Hohwü-Christensen som projektmedarbejder. Stine har primært arbejdet med realkompetence og deltaget i kursusvirksomheden.

Fremtidens kompetencer – interkulturelle kompetencer

Som en konkretisering af arbejdet med Fremtidens Kompetencer, der blev lanceret i 2007, har DFS i 2008 valgt særligt at fokusere på en enkelt kompetence, nemlig interkulturel kompetence. Det er sket dels på et møde, hvor vi slog demokrati- og kompetenceforum sammen, dels på vores årlige KolleKolle medlemskonference. Gennem oplæg, øvelser og diskussioner fik vi forståelse for, at interkulturel kompetence både er nødvendig og kompleks.

(Se også Afsnit 4. Demokrati, kulturmøde)

FVU

DFS har været repræsenteret i KFU-rådet, der nu er nedlagt. I første omgang var folkeoplysningen ikke tiltænkt en plads i afløseren, det nye VEU-råd, men vi indgår nu med et tilforordnet medlem takket være lobbyarbejde og en anerkendelse af vores målrettede og koordinerede indsats i KFU-rådet. Randi Jensen er blevet udpeget af DFS, oplysningsforbundene, Daghøjskoleforeningen og Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser. Netop folkeoplysningens evne til at samarbejde har vist sig vigtig i forbindelse med vores henvendelser til Undervisningsministeriet og vores repræsentation af sektorens arbejde i bl.a. KFU-rådet.

Indsatsen for at fremme de folkeoplysende skoleformers fortsatte muligheder for at udbyde FVU og OBU har spillet en fremtrædende rolle i både 2007 og 2008. DFS har allieret sig med gode kræfter fra oplysningsforbundene og Daghøjskoleforeningen om at tilvejebringe dokumentation for vilkårene for udbud og for aktivitetsniveauet før og efter de nye udbudsbetingelser.

I februar blev der udarbejdet et notat 'FVU-tilbud i oplysningsforbund og daghøjskoler – aktuelle tendenser og problemer'. Her fremgår det, at der er væsentligt færre problemer, end der var i forsommeren 2007, men at der fortsat kan identificeres problemer i forhold til regelsæt, forvaltning og accept af folkeoplysningen som FVU driftsoverenskomstpart. VUC lederforeningen har udformet et forslag til retningslinjer og procedurer for udbuddet af FVU og OBU. DFS afholdt i samarbejde med daghøjskoleforeningen og AOF Danmark regionale møder i Århus og København hen over sommeren 2008 for at orientere om netop disse retningslinjer og drøfte, hvordan de folkeoplysende skoleformer kan forholde sig til de nye vilkår. I denne forbindelse blev der udarbejdet et notat om fornyelse af driftsoverenskomster for FVU og OBU (juni 2008).

I november sammenfattede nok et notat de problemer, folkeoplysningen har oplevet vedrørende driftsoverenskomster, vedrørende samarbejdet med voksenvejledningsnetværkene og vedrørende lediges manglende adgang til FVU. Samlet udtrykker vi bekymring for, at regeringens mål med øget aktivitet på FVU og OBU ikke kan nås, hvis der opstilles barrierer. DFS fremførte netop disse synspunkter på den konference, som Undervis-

ningsministeriet inviterede de relevante parter til, i december 2008. Her kunne vi notere os positive tilkendegivelser fra ministeren og løfte om fortsat samarbejdsvilje fra hovedparten af VUC'erne. DFS vil fortsat følge udviklingen.

IFU

I gennem 2008 er det såkaldte IFU projekt blevet udviklet. IFU står for Individuel Forberedende Uddannelse og skal på sigt udbydes af oplysningsforbund og daghøjskoler til unge over 18 og voksne, der ikke har gennemført en ungdomsuddannelse. Formålet er social integration via motivation for læring. De indledende undersøgelser med at afprøve og dokumentere et særligt folkeoplysende pædagogisk koncept er igangsat, men afsluttes først i 2009. Disse undersøgelser skal danne grundlag for udviklingen af konkrete IFU forløb, der vil være kendetegnet ved undervisningsbaseret vejledning, tilpasning til den enkeltes behov, opfølgning og en mentorfunktion samt samarbejde om brobygning til det formelle uddannelsessystem. Projektet indebærer også afsøgning af alternative økonomiske vilkår for IFU. LOF, FOF, NETOP, DOF, AOF og Daghøjskoleforeningen er med i DFS' arbejdsgruppe bag projektet.

4. Demokrati og aktivt medborgerskab

Arbejdet med demokrati og aktivt medborgerskab er i den folkeoplysende verden præget af mangfoldighed - både i form og indhold. Det skal det selvfølgelig også være i en paraplyorganisation, hvor samtlige 33 medlemsorganisationer har demokrati som en nøgleværdi i deres arbejde.

I 2008 har vi i DFS også været vidt omkring i perspektiverne på demokrati og aktivt medborgerskab. Skulle man sætte en overskrift på, kunne det - set i bakspejlet - passende være: udfordringer.

Klima

Et af de områder som byder på udfordringer, er klima. DFS gik i 2008 ind i kampen om projektmidler. Sammen med Huset Mandag Morgen forsøgte vi at iværksætte et ambitiøst oplysningsprojekt: "Klimaskolen 2009 - En million mennesker - Ét år - Én sag" - med et budget på 9 mio. kr.

Blandt ideerne var oplysnings- og debatmateriale målrettet forskellige grupper, vejledninger i hvordan man kan gennemføre spændende arrangementer om klimaet, et panel af foredragsholdere med høj faglighed og evnen til at formidle levende og underholdende, et "web-community" og et virtuelt bibliotek samt en rapport og hvidbog til regeringen og deltagerne i klimatopmødet i København i december 2009.

Trods ihærdige forsøg på fundraising og lobby fra både DFS' og Huset Mandag Morgens side lykkedes det ikke at finde midler til projekt Klimaskolen. Til trods for at Danmark skal være vært ved FN's Klimakonference 2009, er det meget småt med projektmidlerne på området, og de få, der er, blev meldt meget sent ud - for sent for vores vedkommende.

I første omgang valgte vi og Mandag Morgen at indskrænke projektet til en bog, der kunne bruges i hele den folkeoplysende verden. Bogen skulle udgives i samarbejde med

AOF, bl.a. fordi den var meget inspireret af udgivelserne under den svenske "Klimatskolan", som AOF har de danske rettigheder til. Men heller ikke denne udgivelse var det muligt at skaffe midler til.

Som alternativ valgte bestyrelsen og DFS' klimaudvalg (Henrik Christensen, Helle Bjerregaard og Christine Sestoft) at vie en del af DFS' hjemmeside til klima-området samt at oprette en Klimapulje, hvor lokale projekter kan søge støtte til oplysnings- og debat arrangementer. Under klima-temaet oprettede vi en "klima-dating", hvor de lokale folkeoplysere kunne søge samarbejdspartnere til deres klima-projekter, men det var der tilsyneladende ikke noget behov for.

DFS har også samarbejdet med oplysningsforbundet NETOP og deres lokalafdeling i København om Klimaforum København, der har til hensigt at skabe overblik, inspirere og bidrage til synligheden (se: www.klimaforum.dk). I Klimaforum København er der blevet afholdt en række møder med Københavns 'klima-aktører'.

Peoples Climate Action (PCA) er oprettet med det formål at mobilisere, koordinere, inddrage og skabe et godt image omkring civilsamfunds-aktiviteterne op til og i forbindelse med FN's klimakonference. På den stiftende generalforsamling i december 2008 fik DFS to pladser i bestyrelsen. Valgt blev Berit Asmussen (FFD) og Christine Sestoft (DFS' sekretariat). Berit Asmussen blev på første bestyrelsesmøde valgt til formand i PCA. Bestyrelsen nåede at holde et møde i 2008, hvorefter arbejdet med at etablere et sekretariat gik i gang.

Kultur møde

En anden udfordring, som efterhånden en del af medlemsorganisationerne har taget hul på, er kultur møde. Dette fulgte DFS op på i 2008.

Efterhånden er der gjort mange erfaringer med integration og medborgerskab rundt omkring i folkeoplysningen. Desværre har det ofte været begrænset med erfaringsudvekslingen og videns-opsamlingen. Som det så ofte sker, har genereringen af viden været meget personbundet og erfaringsudvekslingen lidt tilfældig.

DFS forsøgte at imødekomme behovet for at udvikle metoder, udvikle netværk og systematisere den eksisterende viden omkring kultur møde i folkeoplysningen ved at finde midler til et fælles folkeoplysnings kultur mødeprojekt – herunder til etableringen af et 'Videncenter om Kultur møde i Folkeoplysningen'. Projektet blev formuleret i samarbejde med Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark (FFD). Fundraising og lobby-arbejdet sker også i samarbejde mellem DFS og FFD. Ved indgangen til 2009 var der ikke udsigt til at få penge til et decideret videncenter, men der arbejdes videre på at få projektet op at stå i en eller anden form og størrelse.

Også den årlige medlemskonference på KolleKolle blev sat i kultur mødet og de interkulturelle kompetencers tegn. Baggrunden var blandt andet, at 2008 har været året for interkulturel dialog i EU.

På mødet fik vi gennem oplæg fra bl.a. professor emeritus Hans Gullestrup, Noman Malik fra DUF, og fra flere af medlemsorganisationerne sat ord på noget af det, der skal til for, at det gode kultur møde kan lykkes - både generelt og i folkeoplysningen. Således blev vi alle sammen lidt klogere på, hvad der skal til, for at vi kan møde hinanden på

tværs af etnicitet, religion, alder og kulturel baggrund i dagens og fremtidens samfund. Samtidig fik vi formidlet de enkelte medlemsorganisationers erfaringer på området til en bredere kreds.

Forbrugerlæring

DFS modtog i 2007 projektmidler fra Nordisk Ministerråd til et Nordisk Netværk for Forbrugerlæring. Deltagerne i netværket var fra Norge (VOFO og Coop NKL) og fra Danmark (LOF, DFS og Esbjerg Højskole, som erstattede FDB, der måtte melde fra pga. langtids-sygdom). Arbejdet i dette netværk blev afsluttet i april 2008, hvor der afholdtes et nordisk seminar i København om folkeoplysning og forbrugerlæring.

DFS søgte i 2008, sammen med partnere fra Norge, Spanien, England og Grækenland, om EU-Grundtvig projektmidler til et multilateralt projekt: ”Bæredygtig forbrugerlæring”. Ideen i projektet var at udvikle oplysnings- og læringsmetoder og materialer med det formål at skabe større forståelse blandt forbrugerne for, hvordan politik, kultur/vaner og forbrug spiller sammen i hverdagslivet.

Projektet fik desværre afslag, men der var enighed blandt alle partnerne om at ansøge igen i 2009 – med et revideret projekt. I den forbindelse blev der afholdt et forberedende projektmøde hos DFS i december 2008, med deltagelse fra Spanien, Grækenland og Norge. England var med på e-mail.

Demokratiforum

DFS' Demokratiforum fortsatte som planlagt i 2008. Tanken er, at det skal inspirere og hjælpe DFS' medlemsorganisationer til det vigtige arbejde med demokrati og aktivt medborgerskab. Denne inspiration vil landsorganisationerne så selv bære videre ud i det lokale led.

I Demokratiforum fokuseres der på videnopbygning, begrebsafklaring, videndeling, inspiration og netværksdannelse, ligesom det diskuteres, hvordan man bedre kan synliggøre og evt. dokumentere folkeoplysningens demokratiske indsats og leve op til vores egne og andres forventninger.

I 2008 var fokus i høj grad på kulturmøde og integration. Der blev afholdt tre velbesøgte møder i Demokratiforum:

- ”Uddannelse til aktivt medborgerskab i praksis” Besøg af Ted Hartley (NIACE, England) og Bjørn Salling (FOKUS Folkeoplysning)
- Demokrati og teater – besøg fra Opgang 2
- Interkulturelle kompetencer – Hvad skal der til? Besøg af Ellen Farr (www.asaconsult.dk) og præsentation af Mellempolitisk Samvirkes ”På sporet af demokratiet”.

Oplys Demokratiet

Undervisningsministeriets bevilling til det specifikke projekt Oplys Demokratiet, der tog udgangspunkt i Muhammed-krisen, er afsluttet. Men DFS' arbejde med at oplyse om demokrati og aktivt medborgerskab fortsætter naturligvis.

Som et af de sidste tiltag i forbindelse med bevillingen producerede vi en studiekreds-håndbog i samarbejde med Folkevirke samt endnu et fakta-ark om demokratiopfattelser i EU. Begge dele kan findes på DFS' hjemmeside sammen med de øvrige demokrati-materialer.

Demos

Sammen med NVL og AOF arrangerede DFS et dansk/svensk kursus i efteråret 2008: ”Demokratisk Dialog i Praksis – at arbejde med demokrati og medborgerskab i praksis”. Kurset omhandlede, hvordan man kan blive bedre til at leve med demokratiske dilemmaer i en uperfekt verden – med fokus på arbejdslivet. Kurset var en udløber af det nordiske DEMOS-projekt, som DFS tidligere har deltaget i.

For yderligere information se:

www.nordvux.net/page/773/demokratiseminarium2008.htm

5. Kommunikation

Kommunikationsarbejdet i 2008 foregik på baggrund af den hidtidige kommunikationsplan, suppleret med kommunikationsafsnittet i ”Dansk Folkeoplysnings Samråds strategi 2007-2008”.

Hjemmesiden

Hjemmesiden er fortsat omdrejningspunktet for hele kommunikationsindsatsen. Her kan man finde stort set al skriftlig kommunikation fra DFS. Noget er skrevet direkte til hjemmesiden. Andet er særskilte publikationer, pressemeddelelser og debatindlæg, mødeoplæg og -referater eller notater og rapporter, oprindeligt skrevet med andet formål, men også lagt på hjemmesiden – for at brugerne kan være sikre på at finde alt om DFS ét sted.

Den løbende opdatering består først og fremmest af nyhedsartikler, som samtidig udkommer i Netavisen. På den ene side kommer de på hjemmesiden, så snart de er produceret, dvs. inden de udsendes i Netavisen. På den anden side kan man finde dem her lang tid efter, at de er udsendt med Netavisen. De udgør både et vidensarkiv og historieskrivning for DFS og folkeoplysningen.

Vi udskifter løbende tematiseringen på forsiden, så den afspejler DFS’ prioriteringer. I 2008 introducerede vi et klima-site, og omkring nytår 2009 erstattede vi ”Oplys Demokrati” temaet med et bredere defineret demokrati-tema, hvorunder ”kulturmøde og interkulturelle kompetencer” og ”forbrugerlæring” har fremtrædende placering.

Samtidig har vi oprettet et tema, hvor vi følger debatten i forbindelse med regeringens folkeoplysningsudvalg. Dette tema vil løbende blive udbygget frem til det tidspunkt, hvor udvalgsarbejdet evt. har ført til ny lovgivning.

Netavisen

I 2008 gennemførte vi ikke nogen ændringer i form og udgivelsesrytme for Netavisen.

Vi forsøger fortsat at formidle så omfattende en information som muligt om ideer, aktiviteter og erfaringer, der stammer fra eller har berøring med folkeoplysningen. Modtagerne består primært af disse tre grupper:

- ansatte og frivillige i medlemsorganisationerne, på landsplan og lokalt
- kommunalpolitikere og kommunalt ansatte
- andre personer med relation til undervisning, uddannelse og pædagogik

Fra januar til primo november steg abonnementstallet fra 867 til 934, selv om vi ikke gennemførte systematiske abonnementsfremstød. I november kontrollerede vi og afmeldte for første gang i årevis ”døde” abonnenter, hvis e-mails kommer retur som uanbringelige. Denne proces nedbragte abonnementstallet til omkring 830. Siden har tallet ligget nogenlunde fast. Det illustrerer, at det er nødvendigt med mellemrum at gennemføre abonnementskampagner over for bestemte målgrupper for at fastholde eller øge modtagerkredsen.

Dokumentation

Vi har ikke i 2008 bestilt eller fået gennemført større undersøgelser til dokumentation af aktiviteten i folkeoplysningen. Til gengæld har vi brugt en del ressourcer på at undersøge kvaliteten af Undervisningsministeriets statistikker (*se Afsnit 2. Arbejdet i forhold til lovgivere og myndigheder, statistik om folkeoplysning*) og på at motivere ministeriet til at forbedre dem.

Desuden har vi løbende anvendt den såkaldte ”Motivationsundersøgelse” fra 2007. Undersøgelsen dokumenterede, hvordan deltagerne opfattede resultaterne af deres deltagelse i fire af folkeoplysningens skoleformer (aftenskoler, højskoler, daghøjskoler og folkeuniversitet) på tre områder: 1) de ikke-faglige kompetencer, 2) motivation, 3) jobrelevans. Disse tal har fungeret som ammunition i såvel debatindlæg i medierne som i henvendelser til politikere og embedsmænd.

Direkte til offentligheden via medierne

I perioden har vi fået en del debatindlæg i medierne. Oftest fra formanden, men også fra sekretariatets medarbejdere.

I foråret besluttede bestyrelsen at iværksætte et arbejde for at få folkeoplysningen synliggjort på en af de store tv-kanaler. Ideen var at skabe et tv-koncept, hvor dele af folkeoplysningens aktiviteter indgår som et naturligt led i udsendelsesforløbet (a la Hammerslag eller Skolen).

Bestyrelsen nedsatte en arbejdsgruppe, bestående af to bestyrelsesmedlemmer og to sekretariatsmedarbejdere, der indledte et samarbejde med et større tv-produktionsselskab. Selskabet modtog os både professionelt og begejstret. De producerede et koncept, som både levede op til vores forventninger om synliggørelse af folkeoplysningen og til deres krav til ”salgbarhed”.

Efterfølgende har det dog vist sig sværere at sælge til en af de store tv-stationer, end produktionsselskabet havde forventet. Bl.a. fordi tv-stationerne er økonomisk pressede i øjeblikket. Men der arbejdes stadig på sagen.

Den interne målgruppe

Hovedparten af de informationer, som vi sender til medlemsorganisationerne, kan også være relevante for andre, og det er uendelig lidt, som vi ikke ønsker, at andre skal se. Derfor placerer vi næsten al information i Netavisen, og ansatte og frivillige såvel på medlemsorganisationernes landskontorer og lokalt er en vigtig del af målgruppen for Netavisen.

Men derudover har vi enkelte informationer, som vi gerne vil målrette til medlemsorganisationerne, herunder oplysninger og opfordringer, som vi finder det vigtigt, at medlemsorganisationerne tager stilling til, f.eks.:

- ændringer i DFS' sekretariat
- orientering fra DFS' bestyrelsesmøder
- invitation til møder og studieture
- tilbud fra DFS til medlemsorganisationerne

Til det formål har vi i mange år haft en e-mail-gruppe, "Intern", som ansatte i medlemsorganisationerne kunne tilmelde sig. Men efterhånden var det lidt tilfældigt, hvem der var på listen, og sekretariatet kunne ikke være sikker på, at informationerne nåede dem, der havde brug for dem.

Derfor begyndte vi i 2008 udsendelsen af en Ny Intern, som vi sender målrettet til:

- medlemsorganisationers og partnerorganisationers sekretariatsledere
- medlemsorganisationers og partnerorganisationers formænd
- yderligere én medarbejder/tillidsvalgt, hvis organisationen ønsker det

Ideen er så, at modtagerne i hver organisation tager stilling til hver enkelt information og videreformidler den til præcis de medarbejdere, folkevalgte og frivillige, som kan have brug for dem.

I strategien for 2008 indgik planer om "en mindre række af fokusgruppeinterviews med deltagere fra den lokale folkeoplysning" med henblik på at "foretage en opsamling af erfaringer og viden om, hvad der hæmmer og fremmer medlemsorganisationernes deltagelse i fælles initiativer, kampagner og projekter – lokalt og centralt". Bestyrelsen vurderede dog, at behovet var dækket af bestyrelsens medlemsrundtur, hvorfor planerne blev indstillet.

Netværk

Folkeoplysningens Kommunikationsnetværk (FoKo), der er åbent for informations- og kommunikationsmedarbejdere i medlems- og partnerorganisationerne, fortsatte sin mødevirksomhed i 2008 med kvartalsvise møder med eksterne og interne oplægsholdere, udveksling af erfaringer og gensidig rådgivning og et besøg på Politikens redaktion.

I et par år har DFS samarbejdet med EU-projektet InfoNet Adult Education, som skal sikre webbaseret formidling af informationer om folkeoplysning/voksenundervisning på europæiske plan. Vores europæiske paraplyorganisation EAEA (*se også Afsnit 10 Internationalt organisationsarbejde, europæisk og globalt netværker*) er partner i projektet. I den første tre års periode var DFS ikke partner, men Michael Voss var tilknyttet som permanent korrespondent, der bidrog med artikler til projektets database og nyhedsbrev. Nogle af disse artikler optræder på den engelsksprogede del af DFS' hjemmeside. Derudover har vi fået oversat en række artikler om Grundtvig-projekter til dansk, og de indgår nu i et særligt Grundtvigprojekt-tema på hjemmesiden.

Projektets første fase udløb i oktober 2008, men styregruppen udarbejdede en ansøgning om forlængelse til en ny tre års periode, som EU-Kommissionen godkendte. I den forbindelse blev DFS inviteret til at indgå som partner, hvilket vi besluttede os for.

Projektet har to hovedmålsætninger for denne anden fase: 1) At forbedre kvaliteten af artikler og andre ydelser; 2) At sikre projektet økonomisk bæredygtighed efter denne tre-års-periode, når EU-støtten ophører.

Med henblik på at forbedre kvaliteten af artiklerne er der nedsat en redaktion, som Michael Voss indgår i. Han repræsenterer desuden redaktionen i projektets styregruppe.

Endelig fortsætter arbejdet i NordInfo, et netværk for informations- og kommunikationsmedarbejdere i de nordiske DFS-lignende paraplyorganisationer samt i de nordiske højskoleforeninger. Michael Voss deltager i netværket, som holder møde to gange om året.

6. Medlemskab og partnerskab

På repræsentantskabsmødet i 2008 blev Folkekirkens Ungdomskor (FUK) optaget som medlem af Dansk Folkeoplysnings Samråd og placeret i medlemskategorien: mellemstore medlemsorganisationer.

I april 2008 blev Kulturelle Samråd optaget som partnerskabsorganisation, og i januar 2009 er Amatørernes Kunst & Kultur Samråd (AKKS) blevet optaget som partnerskabsorganisation.

Dansk Amatørkor Union og Dansk Amatørmusik Union var indtil 31. december 2008 partnerskabsmedlemmer af DFS. Begge organisationer er nu fusioneret med Dansk Amatørmusik (DAM), som vi forventer vil søge om optagelse som partnerskabsorganisation i 2009.

7. Puljer

Tipsmidler

Tipsmidler/Pulje A

Pulje A er en søgbar pulje, hvor der kan søges om tilskud til drift, ordinær aktivitet, uddannelse etc. Målgruppen er "økonomisk trængende" medlemsorganisationer. Det er ikke et fast tilskud, men et tilskud der skal søges om, argumenteres for og opstilles budget for. Der kan max. bevilges 35.000 kr. pr. ansøger.

Puljen var i 2008 på 214.431 kr. + 997 kr. overført fra året før. I alt 215.428 kr. Der blev uddelt i alt 210.000 kr. til 6 ansøgere. Restbeløbet er overført til pulje A i 2009. Se mere om projekterne på DFS' hjemmeside.

Tipsmidler/Pulje B

Den søgbare pulje til udviklingsprojekter var i 2008 på 545.824 kr. + 49.392 kr. overført fra året før. I alt 595.216 kr. Der kom i alt 14 ansøgninger, og der blev givet 9 bevillinger på i alt 595.216 kr. Se mere om projekterne på DFS' hjemmeside.

Tipsmidler/Pulje C

De fælles prioriterede faglige områder fik i 2008 i alt 1.968.864 kr. Områderne er:

- Demokrati og aktivt medborgerskab (udviklingsarbejde, videndeling, netværk, konsulentrådgivning etc.)
- Livslang læring og realkompetence (udviklingsarbejde, videndeling, netværk, kursus-

virksomhed, konsulentrådgivning etc.)

- Synliggørelse og kommunikation (nyhedsbreve, lobby, intern og ekstern kommunikation, konsulentrådgivning)
- IT (webhotel, mailhotel, netværk, IT-rådgivning)
- Pulje til klimaprojekter (til lokale folkeoplysende aktiviteter).

De 3 tipspuljer var i 2008 på i alt 2.729.119 kr. og udgjorde 70 % af de tipsmidler, som DFS modtager fra oplysningsforbundenes tipspulje.

Undervisningsministeriets Udviklingspulje

På repræsentantskabsmødet 2005 lovede undervisningsminister Bertel Haarder at tildele DFS et årligt beløb på 1 million kr. til udviklingsprojekter. Bevillingerne har i 2004-2006 været knyttet til kalenderåret, så vi har kunnet fordele midlerne i januar og aflevere regnskab til ministeriet i december. Men i 2007 trak det ud, og bevillingen kom først i maj måned, så rapportering og regnskabsaflægelse skete derfor i maj 2008.

Udviklingspuljen for 2008 blev tilsvarende først givet i juni 2008, og ansøgningsfristen blev derfor august 2008. Rapporter og regnskaber skal afleveres i juni 2009.

DFS fik i 2008 i alt 11 ansøgninger, og der blev givet 7 bevillinger på i alt 969.950 kr. Se mere om projekterne på DFS' hjemmeside.

8. Medlemstilbud

IT og andre indkøbsaftaler

Webhotel

2008 har igen været et år uden store driftmæssige problemer. Der er i løbet af året implementeret nye systemer, som har betydet forbedret stabilitet, sikkerhed og et mindre strømforbrug.

Samtidig har et par foreninger valgt at hoste deres egen server i DFS' serverskab.

SPAM & Virus

Vi har i løbet af året arbejdet på at implementere et nyt antiSPAM / antiVirus system til håndtering af e-mails med flere muligheder for de enkelte brugere.

Nemmere indholdsstyring af hjemmesiden

DFS tilbyder nu medlemsorganisationerne hjælp til etablering af ny hjemmeside i content management systemet Umbraco. Et par medlemsorganisationer har vist interesse for systemet og arbejder i øjeblikket på at få deres nye hjemmesider klar.

Sikkerhed

DFS har indgået aftale med antivirus system ESET / NOD32. Aftalen giver ved koordineret indkøb selv små foreninger store rabatter. Aftalen fornyes hvert år i midten af marts.

Derudover kan uddannelsesbaserede foreninger købe speciel licens til Secunia Network Software Inspector, der giver skolen mulighed for at udføre central scanning for programmer, der mangler opdateringer.

2008 var også året, hvor sikkerhedstruslen flyttede fra e-mailbårne vira og over til virus-inficerede hjemmesider. DFS har i den forbindelse etableret et supplement til antivirus programmet, der kan hjælpe med at blokere for ondsindede hjemmesider.

Softwareaftaler

Den fælles indkøbsaftale med Microsoft produkter kunne desværre ikke forlænges. Dog kan foreningerne stadig hente gode råd om indkøb af billig software. Der findes stadig mange firmaer, der giver store rabatter til non-profit / uddannelses-institutioner.

SKI – aftalerne

DFS og medlemsorganisationerne har i løbet af året gjort brug af Staten og SKIs koordinerede indkøbsaftaler af computere, printere og kopimaskiner.

Kommunikation

DFS har i et par tilfælde ydet medlemsorganisationer råd og sparring på kommunikationsområdet, bl.a. omkring hjemmesider.

Tre medlemsorganisationer indgår som en del af DFS' abonnement på artikeldatabasen InfoMedia. De deltagende organisationer betaler for deres faktiske forbrug. Det er især en fordelagtig ordning for organisationer, hvis årlige forbrug ligger under InfoMedias mindsteforbrugsgrænse.

9. Internationalt organisationsarbejde

DFS har tilpasset sit internationale arbejde til globaliseringen og dens tætte sammenhæng mellem det lokale, det nationale og det globale. Det vil sige, at vi ikke sætter grænser mellem det nationale og det internationale. Det internationale skal integreres i det nationale arbejde og omvendt.

Som en naturlig følge af dette, er det de ansvarlige konsulenter, der har taget sig af de internationale kontakter i forbindelse med deres arbejdsområder.

Sekretariatsleder Henrik Christensen og organisationskonsulent Flemming Gjedde har repræsenteret DFS i det nordisk-baltiske samråds samarbejde samt i EAEA (*se nedenfor*) og ICAE (*se nedenfor*).

Flemming Gjedde har desuden deltaget i møder hos Nordisk Ministerråds sekretariat og været vært for udenlandske besøg fra bl.a. Norge, Finland og Georgien.

Samarbejde mellem samrådene i Norden/Baltikum

De nordiske samråd har valgt at kalde sig Folkbildning Norden og fremstår under dette navn på NVL's hjemmeside og i Nordisk Ministerråd. Samrådene holder et årligt møde sammen med de baltiske samråd og et rent nordisk møde, hvor der evt. deltager gæster. I februar 2008 afholdtes et nordisk-baltisk møde i Oslo og i oktober 2008 et nordisk møde i København. DFS har formandskabet i 2009-10.

Møderne har efterhånden fundet en fast form. Som faste punkter er rapporter fra de enkelte lande. Desuden vedtager man en fælles udtalelse om et aktuelt emne, som udsendes til de relevante modtagere.

Herudover har samrådene på de seneste møder behandlet emner som:

- Forberedelse til EAEA's generalforsamling i Dublin i oktober 2008
- Hvordan støtter vi ICAE?
- Forberedelse til UNESCO's konference Confintea VI i 2009
- Fælles projektsamarbejde under bl.a. Nordplus
- Kontakt og samarbejde med NVL og Nordisk Ministerråd.

Selv om samrådene overordnet hver især repræsenterer folkeoplysningen i de enkelte lande, er der stor forskel på opbygningen og på, hvordan folkeoplysningen i de enkelte lande er organiseret. Den personlige kontakt og den gensidige orientering om, hvad der foregår i de enkelte lande, er en stor fordel. Møderne er med til at skabe vigtige netværk og personkontakter.

Europæisk netværk - EAEA

DFS er medlem af European Association for Education of Adults (EAEA). Det er en forening, der repræsenterer 131 medlemsorganisationer i 41 europæiske lande (det geografiske Europa til Ural). Formålet er at arbejde for livslang læring på et overordnet europæisk plan samt udvikle praksis gennem projekter, publikationer og møder. EAEA arbejder for internationalt samarbejde og yder information og service til medlemmerne. Hovedkontoret ligger i Bruxelles, men der er filialkontorer i Finland, Spanien og Ungarn.

EAEA driver en udbygget hjemmeside med masser af information. Se mere på www.eaea.org

I oktober 2008 afholdt EAEA generalforsamling i Dublin, Irland. Per Paludan Hansen, Søren Eigaard, Henrik Christensen og Flemming Gjedde deltog som DFS' repræsentanter.

På mødet i Dublin var der valg til EAEA's bestyrelse, og der kom nye folk på de fleste pladser. Det lykkedes at få valgt 3 nordiske og 1 baltisk medlem til bestyrelsen. DFS' formand, Per Paludan Hansen, blev valgt ind i bestyrelsen og deltog i november i et bestyrelsesmøde i Bruxelles samt en EAEA konference i Budapest i december om EU's Action Plan on Adult Learning.

Et godt netværk er grundlaget for DFS' arbejde på det internationale område. Der har i årets løb været løbende kontakt til EAEA, og DFS har i dag gode personkontakter på europæisk plan.

Globalt netværk - ICAE

DFS er også medlem af International Council for Adult Education (ICAE). Foreningen repræsenterer mere end 700 foreninger og organisationer indenfor voksenundervisning og livslang læring. Den har syv regionale medlemmer (bl.a. EAEA fra Europa) og nationale medlemmer fra mere end 50 lande. ICAE har i 2008 været meget aktiv i forberedelsen af Confintea VI konferencen, der afholdes i maj 2009 i Brasilien. Se mere på www.icae.org.uy

Der afholdes generalforsamling hvert 4. år, og her vælges bestyrelsen på 9 medlemmer.

ICAE's økonomi er baseret på medlemskontingenter og donationer. Men samtidig er ICAE afhængig af økonomisk støtte fra de nordiske bistandsorganisationer og fra Schweiz.

I oktober 2008 deltog DFS i et 'Donor Country Meeting' hos den norske bistandsorganisation Norad i Oslo. Her deltog foruden ICAE en række af donororganisationerne samt Adult Education-/ folkeoplysningsorganisationer fra Norden, Storbritannien og Tyskland. Både før og efter dette møde havde DFS kontakt til det danske Udenrigsministerium for at undersøge muligheden for, at Danmark igen bliver donor. Det ser desværre ikke ud til, at Danmark ønsker at støtte dette arbejde.

10. Bestyrelsen

Ved repræsentantskabsmødet i 2008 var Ingolf Christensen fra DOF, John Meinert Jacobsen fra AOF, Niels Glahn fra Højskoleforeningen og Otto Juhl Nielsen fra FOF på valg til bestyrelsen. Da alle fire ønskede genvalg, og da der samtidig ikke var andre kandidater, blev de valgt for en ny periode.

Per Paludan Hansen fra LOF blev valgt til formand i 2007, og Søren Eigaard fra Folkeuniversitetet har i perioden været valgt som næstformand. Helle Bjerregård fra FDB gik ved udgangen af 2008 på barsel og blev erstattet af Flemming Jørgensen, som er chef for "forening og medlemskab" hos FDB.

Bestyrelsen har afholdt seks bestyrelsesmøder og et seminar. Møderne har været relativt omfangsrige og har konstant haft et todelt fokus på dels aktuelle udfordringer, der har været for DFS og medlemsorganisationerne, og dels de mere overordnede strategiske linjer. Arbejdet i bestyrelsen har hele tiden været båret af et stærkt engagement for folkeoplysningen.

På et kombineret bestyrelses- og sekretariats-seminar på Schæffergården i august 2008 blev der samlet op og konkluderet på medlemsrundturen, hvor Per Paludan Hansen, Søren Eigaard og Henrik Christensen igennem 2007 og 2008 har været rundt at besøge langt størstedelen af DFS' medlems- og partnerorganisationer. Konklusionerne fra medlemsrundturen skulle tænkes ind i DFS' fremtidige strategier og arbejde, og medlemsrundturen blev således selve udgangspunktet for arbejdet med at formulere DFS' strategi for 2009. På seminaret blev de principielle og grundlæggende retningspile for Strategi 2009 debatteret og lagt, og den endelige strategi blev vedtaget i december.

I perioden har bestyrelsen fortsat sit fokus på at styrke relationen imellem medlemsorganisationerne og mellem medlemsorganisationerne og DFS, og indtrykket er, at båndene styrkes både i forhold til samarbejder omkring konkrete projekter og initiativer og i forhold til samarbejder omkring forhold af mere strategisk eller interessevaretagende karakter.

11. Sekretariatet

DFS har indgået en aftale med Nationalt Videncenter for Realkompetencevurderinger (NVR), der blev etableret i efteråret 2007, hvor NVR i 2008 købte Agnethe Nordentoft i sammenlagt 600 timer. Aftalen med NVR fortsætter ind i 2009.

Til at løse en række af de arbejdsopgaver, som Agnethe ikke kan løse, når hun samtidig arbejder for NVR, ansatte DFS pr. 10. juni 2008 Stine Hohwü-Christensen som projektmedarbejder. Stine er uddannet fra RUC i socialvidenskab, pædagogik og uddannelsesstudier. Stines opgaver er primært indenfor realkompetencefeltet og fremtidens kompetencer, men Stine indgår også i en række andre opgaver i sekretariatet, ligesom hun er tilknyttet et projekt i samarbejde med Daghøjskoleforeningen.

Bortset fra dette har sekretariatets sammensætning været uændret i 2008, og det består nu af i alt 9 medarbejdere.

2 BERETNINGER FRA RÅD, NÆVN OG UDVALG

Beretninger fra råd, nævn og udvalg

Bibeskæftigelsesnævnet

Ved Ove Korsgaard

Den 1. januar 2007 trådte nye regler om dommernes bibeskæftigelse i kraft (lov nr. 537). Med det nye regelsæt blev der indført et loft for dommernes indtægter ved bibeskæftigelse, således at en dommer som udgangspunkt højst må oppebære biindtægter, der svarer til 50 procent af lønnen. Dommere må endvidere kun udpeges til et offentligt eller privat nævn, hvis udpegningen af en sådan dommer er bestemt ved lov, eller det er godkendt af bibeskæftigelsesnævnet. Efter indstilling af Dansk Folkeoplysnings Samråd har jeg den ære at være udpeget af justitsministeren til nævnet.

Nævnets afgørelser om udpegning af en dommer, for eksempel til et privat klage- og ankenævn, en faglig voldgift eller en bestyrelse, skal baseres på en vurdering af, om beskæftigelsen kan give anledning til habilitetsproblemer eller på anden måde være uforenelig med dommererhvervet.

Bibeskæftigelsesnævnet har i 2008 afholdt fem møde, hvor der på baggrund af indsendte ansøgninger er taget stilling til, hvorvidt en højesteretsdommer, landsretsdommer eller byretsdommer kan udpeges til bestemte bijobs.

Nærmere oplysninger om bibeskæftigelsesnævnets afgørelser, opgaver, sammensætning og årsrapport kan findes på www.domstol.dk/bibeskaeftigelsesnaevnet

Danmarks Evalueringsinstitut, EVA

Ved Karen Maigaard

Repræsentantskabet for Danmarks Evalueringsinstitut holder møder tre gange om året, og den primære opgave er at komme med forslag til og kommentere EVA's handlingsplaner. Instituttet er delt op i et videncenter og et evalueringscenter. Derudover er der en del indtægtsdækket virksomhed.

Folkeoplysningen er normalt ikke omfattet af EVAs evalueringer, men den formelle voksenundervisning kan være det. Årsberetningen 2007 er i maj 2008 sendt ud i en trykt udgave til mange forskellige instanser – også DFS. Af interesse herfra kan nævnes den målrettede vejledning for unge med særligt behov, at realkompetencer skal vurderes individuelt, spændende overvejelser om akkrediteringer i de formelle uddannelser og endelig nogle udsagn om, hvad ”god uddannelse er for mig”, hvor citaterne sætter folkeoplysningens og voksenundervisningens eget felt i perspektiv.

Beretningen for 2008 vil udkomme i maj 2009.

EVA har i 2007 udarbejdet en strategi frem til 2009, der bl.a. siger noget om, at EVA vil være nyttig for brugerne, og at EVA vil være i ny dialog med omverdenen. EVA deltager derfor meget gerne i møder og konferencer også i vores regi. Således gav specialkonsulent Michael Andersen fra EVA et spændende oplæg om ”Kvalitet og kvalitetsarbejde – strategi og perspektiver” på en konference den 13. november 2008 i Odense, som den danske NVL-gruppe havde arrangeret.

På septembermødet i 2008 blev handlingsplanen for 2009 behandlet af repræsentantskabet. På vores område sættes der fokus på merit og realkompetencevurderinger – og ikke mindst sammenhængen mellem disse to områder. Læs mere om planerne på www.eva.dk.

I august 2008 blev der sat et spændende evalueringsprojekt om ”Lige muligheder for alle” i gang. Her deltager lærere fra VUC og gymnasier. Projektet afsluttet i oktober 2010.

Der udpeges et nyt repræsentantskab fra 2009.

Det Danske Kulturinstitut

Ved Bent Jacobsen

Det Danske Kulturinstitut formidler kulturudveksling mellem Danmark og udlandet. Det sker gennem hovedkontoret i København og dets afdelinger i: Benelux, Estland, Letland, Litauen, Polen, Storbritannien, Rusland, Tyskland, Ungarn og Kina. Kulturinstitutionen arbejder ud fra et bredt kulturbegreb der omfatter kunst, kultur og samfund. Aktiviteterne koordineres gennem hovedkontoret, udlandsafdelingerne og det globale netværk.

Dommerudnævnelsesrådet

Ved Finn Slumstrup.

Den 1. oktober afløste jeg Troels Mylenberg som medlem af Dommerudnævnelsesrådet. Troels var blevet udpeget den 1. marts 2007 for en fireårig periode, men udtrådte på grund af et jobskifte.

Efter indstilling fra DFS blev jeg så udpeget af justitsministeren som rådsmedlem for resten af perioden frem til udgangen af februar 2011.

Dommerudnævnelsesrådet blev oprettet med virkning fra 1. juli 1999 som et element i en større reform af domstolenes forhold. Formålet med oprettelsen af rådet har været at opnå en bredere dommerrekruttering, således at dommerkorpset på alle niveauer kommer til at afspejle en større erfaringsmæssig bredde end den fremherskende, hvor dommere helt overvejende rekrutteredes med baggrund i et arbejde som dommerfuldmægtig eller med erfaring fra Justitsministeriet og dets institutioner. Endvidere var det ambitionen at opnå en mere åben og gennemsigtig udnævnelsesprocedure.

Rammen for rådets arbejde kan siges at være beskrevet i retsplejelovens paragraf 43, hvor der står: ”Besættelsen af dommerstillinger skal ske ud fra en samlet vurdering af ansøgernes kvalifikationer til den pågældende stilling. Der skal herved lægges afgørende vægt på ansøgernes juridiske og personlige kvalifikationer. Også bredden i ansøgernes juridiske erfaringsgrundlag skal tillægges vægt, ligesom det skal indgå i vurderingen, at der ved domstolene bør være dommere med forskellig juridisk erhvervsbaggrund”.

Rådet er på seks medlemmer, som er en højesteretsdommer (formand), en landsdommer (næstformand), en byretsdommer, en advokat og to offentlighedsrepræsentanter. De to sidstnævnte indstilles af henholdsvis Kommunernes Landsforening og Dansk Folkeoplysnings Samråd, og er i den kommende tid fhv. borgmester Ejgil W. Rasmussen og undertegnede.

Rådet har i 2008 holdt 11 møder og afgivet i alt 52 indstillinger om besættelse af dommerstillinger og konstitutioner. Alle indstillinger er efterfølgende blevet fulgt af justits-

ministeren. Det drejer sig om 5 indstillinger som landsdommer; 17 som byretsdommer (i 14 tilfælde var der tale om nyudnævnelser); 24 indstillinger om landsretskonstitutioner og 6 indstillinger om landsretskonstitutioner på tre måneder for advokater.

Dommerudnævnelserådets grundige beretning for året 2008 viser, at årets ansøgerfelt til faste stillinger og midlertidigt beskikkede landsdommere fortsat havde en helt overvejende traditionel erhvervsmæssigt baggrund. Set hen over de senere år kan der imidlertid spores en stigning i antallet af kvalificerede ansøgere, der har prøvet kræfter med flere juridiske ansættelsesområder. På vej mod 10 års jubilæet for den lov, der oprettede rådet, er det derfor rådets opfattelse, at der er en tilfredsstillende udvikling i gang med henblik på at opfylde målsætningen om, at landet skal have en dommerstand med en bredere erhvervsmæssig baggrund end den vi kendte for år tilbage.

I skrivende stund har jeg blot deltaget i tre rådsmøder, og er derfor først ved at lære arbejdet at kende. Jeg tør dog allerede sige, at der ikke blot er tale om en vigtig, men også om en inspirerende opgave i et samarbejde præget af gensidig respekt – en opgave jeg glæder mig til at trænge dybere ind i.

Folkeuniversitetsnævnet

Ved Ingolf Christensen

Folkeuniversitetsnævnet har i 2008 fortsat sit arbejde med at kvalificere og præcisere aktiviteterne både hvad angår indholdet i de enkelte kurser og foredrag, og hvad angår de krav, der stilles til underviserne i Folkeuniversitetet.

Aktiviteten i Folkeuniversitetet er lykkeligvis stadigvæk stigende både hvad angår antallet af deltagere, og hvad angår antallet af gennemførte timer. Man kan sige, at vi bevæger os i den rigtige retning, men det er bestemt et mål for Folkeuniversitetet at øge den samlede aktivitet.

Besværligheden med at gøre forskningsformidlingen i folkeuniversitetet almen tilgængelig viser sig tydeligt, når man kigger på, hvordan aktiviteterne fordeler sig geografisk, for ganske naturligt ligger den største aktivitet i universitetsbyerne, men det er alligevel påfaldende så svært det er, at få tilslutning nok til aktiviteterne, når vi kommer uden for de større byer.

Strukturdebatten har også i 2008 fyldt en del på folkeuniversitetsnævnets møder.

Alligevel tegnede der sig et ret tydeligt billede af, at der ikke for nuværende var interesse eller mulighed for at ændre afgørende på den gældende struktur, da folkeuniversitetet holdt konference på Hornstrup-centret i november.

Hvorvidt den nye folkeoplysningslov vil tegne et billede med tydeligere grænser for, hvor de enkelte enheder kan tilbyde undervisning, kan man have sine tvivl om, og således ligger der i hvert fald en opgave til folkeuniversitetsnævnet med at få beskrevet og afklaret, hvor de enkelte enheder og komiteer må tilbyde aktiviteter.

Offentlighedskommissionen

Af Kim Hjerrild og Jette Kammer Jensen

Offentlighedskommissionen blev nedsat i maj 2002 med det formål at komme med et forslag til en ny Offentlighedslov, som skal udbygge den nuværende lovs grundlæggende princip om åbenhed og demokratisk kontrol med den offentlige forvaltning, og tilpasse

loven til nutidens forhold herunder eks. etablering af statslige selskaber, udliciteringer, digitaliseringen, nye og ændrede samarbejdsstrukturer i den offentlige forvaltning. I vores beretningsbidrag i 2008 skrev vi bl.a.: ”Et langt og sejt arbejde, som nu nærmer sig målstregen. Hvis alt går efter planen vil kommissionen afslutte sit arbejde i indeværende år.”

Sådan gik det ikke, kommissionen arbejder fortsat, for det er en kompliceret sag, men vi forventer dog arbejdet afsluttet i indeværende år - 2009.

Når vi igen vover at udtrykke en sådan forventning – igen – så skyldes det, at der de facto ligger et første udkast til såvel lovforslag som betænkning. Der er ikke enighed om det hele, men der arbejdes med at skabe så megen enighed som muligt. Vi er overbevist om, at der kommer dissenser, og vi indgår derfor i et samarbejde med andre ikke-offentlige repræsentanter med det formål at skabe enighed om dissenserne.

Kommissoriet taler om "åbenhed og demokratisk kontrol", men som folkeoplysere mener vi også, at en Offentlighedslov skal fremme folkets aktive deltagelse i demokratiet, og det har vi så arbejdet for. Ikke mindst ved at kæmpe for forbedringer i forhold til indførelse af åbne postlister, forbedret indsigt i det faglige grundlag for forvaltningsafgørelser samt lettere adgang til udtræk af offentlige databaser.

Den nuværende Offentlighedslov gælder alene rene offentlige myndigheder, og blev til i 1985 efter et langt forarbejde. Siden da er der jo sket meget. På den ene side er internettet kommet til og giver helt nye muligheder for at offentligheden hurtigt og let kan få adgang til informationer og på den anden side er, megen offentlig virksomhed blevet udliciteret eller lagt over i offentligt ejede selskaber eller selskaber, hvor det offentlige er en del af ejerskabet.

Det er ikke mindst i det spændingsfelt, der måske opstår dissenser, hvis kommissionen ikke kan nå frem til enighed.

Pressenævnet

Af Marianne Druedahl

Pressenævnet er et uafhængigt offentligt nævn, der er oprettet ved medieansvarsloven. Nævnet behandler klager over pressen, dvs. radio, tv, dagblade, ugeblade, magasiner og efterhånden mere og mere klager over artikler lagt på Internettet i forbindelse med massemediernes øgede brug af dette medie.

Pressenævnet består af 8 medlemmer, der hver har en stedfortræder. Nævnet afholder ca. 15 ordinære møder om året, hvor klagesagerne behandles. Ved behandlingen af en klagesag medvirker 4 medlemmer: En jurist (formand eller næstformand), en redaktør, en journalist og en repræsentant for offentligheden.

I 2008 har offentlighedens repræsentanter været Marianne Druedahl, LOF og John Meinert Jacobsen, AOF. Begge er beskikket af justitsministeriet efter udtalelse fra Dansk Folkeoplysnings Samråd. Disse to repræsentanter har hver deres personlige stedfortrædere som nu er henholdsvis Direktør Otto Juhl Nielsen, FOF og Kommunikationschef Karsten Kolding, FDB.

To gange om året samles alle medlemmer af pressenævnet til plenarmøde, hvor principielle spørgsmål tages op.

Det er således vedtaget følgende, som er hentet fra Nævnets årsberetning:

”Klagefristen for artikler på Internettet beregnes fra det tidspunkt, hvor artiklen lægges på nettet. Det, at klager først bliver opmærksom på en artikel på et senere tidspunkt, eventuelt gennem arkivsøgning, ændrer ikke på dette.”

Kendelser afsagt af Pressenævnet kan læses på nævnets hjemmeside

www.pressenaevnet.dk

Her kan man også læse mere om pressenævnets arbejde, om klageadgang og se den seneste statistik over de indgåede sager.

Pressenævnet behandler klager over overtrædelse af god presseskik og spørgsmål om genmæle.

Nævnets sekretariat er åbent mandag til torsdag kl. 9-15 og fredag kl. 9-14.

Rådet for Menneskerettigheder

Af Ingolf Christensen

Rådet for Menneskerettigheder er tilknyttet Institut for Menneskerettigheder ved Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder.

Rådet informeres om og deltager i drøftelser i forbindelse med en række udgivelser fra Institut for Menneskerettigheder. Ligeledes informeres der om arbejdet i en række underudvalg f.eks. Klagekomiteen for Etnisk Ligebehandling, Ligebehandlingsudvalget og 60 års-arbejdsgruppen. Rådet afholder kun ganske få møder, men inviteres til gengæld til at være med i en lang række konferencer, seminarer eller endagsmøder, hvor specifikke problemstillinger tages op og diskuteres.

I 2008 har der således kun været afholdt et møde i Rådet for Menneskerettigheder.

Fra Ligebehandlingsudvalget blev der blandt andet redegjort for, hvorledes man nu føler, at man er nået positivt i mål med arbejdet med ”Det europæiske år for lige rettigheder – 2007”.

Ligebehandlingsudvalget har fået en betydelig viden og erfaring om det at arbejde sammen på tværs af forskelligheder og beskyttelsesområder. Således føler man, at der er et godt udgangspunkt for at bidrage til og drage nytte af det europæiske år for lige muligheder for alle.

Rapporten for ”Inklusionsåret 2008” afventes.

Ligebehandlingsudvalget har sendt et brev til EU v/Barosso med en opfordring til at lave et EU-direktiv, der giver alle borgere lige muligheder og lige rettigheder uanset: alder, handicap, køn og etnicitet.

Om samme emne venter lige om hjørnet bogen: ”Turen går til landet med lige muligheder for alle”.

Et andet interessant område, som der blev berørt og redegjort for, var de problemer, som man i Danmark oplever, når der klages over politiet.

Her blev det engelske system trukket frem som en model, der kunne være værdig til efterligning.

I England er opgaven ved en klage over politiet ikke et spørgsmål om skyldplacering.

Her arbejder man meget efter en devise, der hedder: ”Learning rather than blaming”.

Og man tør stille spørgsmålet: ”Hvad er der galt i systemet her?”

Der arbejdes på at forbedre det danske system, og f.eks. ser man gerne, at der oprettes en uafhængig instans, som man kan henvende sig til. Muligheden for at oprette en instituti-

on med en ”Magtombudsmand”, som dog skulle have mulighed for at rejse sagen for domstolene, blev ligeledes nævnt som en mulig brik i et nyt dansk system.

Rådet om kortuddannedes fortsatte uddannelse (KFU)

Ved John Meinert Jacobsen

Rådet er nedsat af Undervisningsministeren og rådets opgaver omfatter stort set hele voksen- og efteruddannelsesområdet, men med en særlig vægt på de uddannelsesformer der skal medvirke til at give et løft for kompetencetilvækst til den del af befolkningen, der har trukket mindst på samfundets uddannelsesmæssige beredskab.

DFS sætter en række dagsordener i rådet i 2008 – herunder problematiserer DFS’s repræsentant særligt håndteringen af driftoverenskomsterne på FVU området, som administreres af VUC-centrene. Mange medlemmer af DFS oplever, at deres skoler har store problemer i samarbejdet med VUC på feltet og der laves en videnopsamling over problemernes karakter og omfang. Det afstedkommer, at undervisningsministeriet gennem rådet motiveres til at irrettesætte VUC centrene – hvilket sker.

Det statistiske grundlag for at vurdere om trepartsaftalerne omkring voksen efteruddannelse har noget gennemslag i virkeligheden er ikke tilgængelig for rådet og tilsyneladende heller ikke for undervisningsministeriet. Det kritiserer et samlet råd overfor ministeriet – uden dog, at der i 2008 frembringes statistik, der har nogen form for aktualitet. Undervisningsministeriet lover ved UNI-C, at der vil ske markante forbedringer i 2009.

I 2008 bestemmer ministeren, at KFU rådet skal nedlægges. I stedet skal rådets område lægges ind under et nyt voksen- og efteruddannelsesråd (VEU-rådet). DFS gør en stor indsats for at sikre, at DFS fortsat har udpegningsret til et medlem af det nye råd. Det lykkes – dog er vi blot tilforordnet rådet uden stemmeret. Den nye repræsentant for DFS bliver Randi Jensen fra Daghøjskoleforeningen.

Det står klart, at det nye VEU-råd bliver meget bredt sammensat og at opgaverne for rådet bliver store og mange. DFS’s medlemmer har skoler, for hvem FVU og specialundervisning er væsentlige områder under det nye råd. Det bliver dog en uomtvistelig udfordring gennem arbejdet i det nye VEU-råd, at sikre DFS’s medlemmer indflydelse på den generelle strukturudvikling i uddannelsessektoren. Således skal det nye råd rådgive ministeren om oprettelse af VEU-centre, indretningen af fremtidens voksenvejledning samt placeringen af uddannelsessektorens økonomiske og administrative forvaltning mv.

Samarbejdsudvalget

Af Henrik Christensen

Samarbejdsudvalget er et samarbejdsorgan for en række af de organisationer, der arbejder med folkeoplysning og foreningsliv. Samarbejdsudvalget består af repræsentanter for Danmarks Idrætsforbund (DIF), Dansk Firmaidrætsforbund (DFIF), Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI), Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), AOF, DOF, FOF, LOF, NETOP og DFS. Undervisningsministeriet og KL sidder også med til møderne.

Samarbejdsudvalget opstod i 1990 i forbindelse med det lovforberedende arbejde til den nuværende folkeoplysningslov. I dag er udvalgets hovedopgave at være samlingssted for de forskellige sektorer af folkeoplysningen og foreningslivet. Udvalget mødes efter behov ca. 3 - 4 gange pr. år og drøfter emner af fælles interesse, såsom lokaldemokrati, tipstilskud, nye regler og politiske initiativer og lignende.

I 2008 har der i samarbejdet fortsat været fokus på, at den danske spillelovgivning er under pres og deraf også tipsmidlerne, som både DFS og en række af DFS' medlemsorganisationer nyder godt af. Der er fortsat ikke nogen løsning, men der er fælles fodslaw mellem modtagerne af tipsmidlerne om, at det gælder om at finde en model, som sikrer, at tipsmidlerne ikke bliver mindre, selvom lovgivningen laves om. Status quo er ej heller optimal, da de udenlandske spiludbydere på unfair vilkår er i færd med at spise af Danske Spils overskud, som vi nyder godt af.

Der er enighed om, at der er behov for en løsning i en snarlig fremtid. Desuden har samarbejdsudvalget drøftet dels arbejdet i Breddeidrætsudvalget og dels det forestående arbejde i Folkeoplysningsudvalget.

Søfartsstyrelsens udvalg vedr. fritidssejleruddannelserne

Ved Carsten Aagaard Rasmussen

Gennemførte prøver i 2008 indenfor fritidsuddannelsen:

Søfartsstyrelsen har i 2008 udstedt følgende beviser indenfor fritidssejleruddannelserne:

- Speedbådsbeviser: 9.157
- Duelighedsbeviser for fritidssejlere: 3.105
- Beviser for bestået Yachtskipper af 3. grad: 275
- Beviser for bestået Yachtskipper af 1. grad: 27

Lærebogsmaterialet indenfor de ovennævnte uddannelser er indenfor de senere år blevet opdateret og ajourført, således at materialet er i overensstemmelse med Søfartsstyrelsens uddannelsesplaner.

En justering af Søfartsstyrelsens krav til prøverne indenfor de ovennævnte uddannelser kan forventes i 2009.

Prøver afvikling

Søfartsstyrelsen foretager løbende rutinemæssige kontroller af prøveafviklingen indenfor speedbåd og duelighed.

Ved disse kontrolbesøg er der i visse tilfælde konstateret, at kursisterne ikke er blevet undervist i nødstop og i opsamling af en overbordfalden i usigtbar vejr/mørke (Williamsons turn). Disse manøvrer bør indgå i undervisningen, af hensyn til sikkerheden ombord i et fartøj.

Kontrol af de maritime lovkrav

Politiets kampagne i 2007 overfor fritidssejlerne blev fulgt op i 2008. Formålet med kampagnerne var, at kontrollere om fartøjsførerne af fartøjerne levede op til de gældende lovkrav.

De områder, som bl.a. blev kontrolleret, var;

- om føreren af en speedbåd har det lovpligtige speedbådskort,
- at antallet af redningsveste svarer til mindst antallet af de ombordværende,
- at den person, som forestår sejladsen overholder promillegrænsen.

Automatic identification system (AIS)

AIS er blevet en del af handelsskibenes sikkerhedsudstyr. Formålet med udstyret er, at give andre skibe informationer om eget skibs tilstedeværelse, således at risikoen for kollisioner kan forebygges i tide. Systemet fungerer ved, at et skib ved hjælp af en VHF sender udsender oplysninger om bl.a. sin identitet, kurs og fart. Disse oplysninger bliver gengivet på en skærm (i en tekstboks) i de skibe, som er i nærheden.

Systemet kan i en modificeret udgave anvendes af lystfartøjer, herved forbedres mulighederne for, at større skibe i god tid erkender mindre skibes tilstedeværelse.

AIS systemet erstatter ikke en radarreflektor, men systemet kan forbedre mulighederne for, at et mindre fartøj bliver erkendt af andre skibe i en større afstand.

Teknologirådet, bestyrelsen

Ved John Meinert Jacobsen

I 2008 har John Meinert Jacobsen (AOF) repræsenteret DFS i Teknologirådet.

2008 er et år, hvor den generelle finanslovsbevilling til rådets arbejde er under pres, idet der ikke tages hensyn til den generelle prisregulering. Det sker samtidig med, at der paradoksalt nok er stor efterspørgsel efter rådets medvirken i flere offentlige høringer mv. Situationen har betydet, at rådet også i 2008 har skærpet sin orientering mod mulighederne for ekstern finansiering til projektvirksomheden i rådet.

Valget af emner som rådet skal behandle, træffes af bestyrelsen på baggrund af en åben indkaldelse af ideer. Det betyder principielt at alle kan definere emner ind til teknologirådet. I 2008 blev der defineret følgende projekter:

- Integration af nydanskere på arbejdsmarkedet - hvad skal der til?
- Miljørigtigt byggeri i praksis - hvad venter vi på?
- STOA – Den fremtidige langdistancetransport i Europa
- Brugernes it-sikkerhed
- Tre debattmøder om forslag til udviklingsplan for hovedstadsregionen
- World Wide Views on Global Warming
- Teknologi og marginalisering - er der en sammenhæng?
- Hvordan styrker vi det lokale demokrati i Ballerup?
- Borgerhøring i Region Hovedstaden om den regionale udvikling
- Behovsdrevet teknologisk innovation
- Prioriteringer i sundhedssystemet
- Lokalt demokrati

En del af projekterne har borgerhøring som element, men herudover har rådet også gennemført en række andre høringer for Folketingets udvalg.

Særligt har rådet satset meget på at være aktør i klimadebatten op til klimatopmødet. Her er projektet om en global folkehøring et stort anlagt projekt, der ikke alene har båndlagt mange af rådets midler men også sikret rådet mulighed for, at være omdrejningspunkt for, at klimadebatten bliver meget bredtfaavnende. Man kan se mere på www.tekno.dk

Teknologirådet, repræsentantskabet

Af Marlene Berth Nielsen

Teknologirådet har til opgave at:

- fremme teknologidebatten
- vurdere teknologiens muligheder og konsekvenser
- rådgive Folketinget og regeringen.

I 2008 har Teknologirådet som altid arbejdet med en bred vifte af projekter og høringer. Flere af projekterne er fortsættelser fra 2007 og eller skudt i gang i 2008 for at fortsætte ind i 2009. De har blandt andet via høringer og projekter sat fokus på integration af nydanskere på arbejdsmarkedet, miljørigtigt byggeri, It-sikkerhed, demokrati, teknologi og marginalisering, klimaændringer og udviklingslande, lægeordineret heroin og fremtidens infrastruktur.

Gennem igangsættelsen af to nye projekter har Teknologirådet også udviklet og afprøvet helt nye metoder til inddragelse af borgerne.

Borgertopmøde om fremtidens sundhedsvæsen har for eksempel handlet om, at sætte præcis samme emne til debat på præcis samme tidspunkt efter præcis samme topmødeopskrift. Flere hundrede borgere var i fire regioner inviteret til at deltage i det første borgertopmøde af sin slags herhjemme om fremtidens sundhedsvæsen.

Projektet World Wide Views on Global Warming er Teknologirådets store klimaprojekt, hvor borgere kloden rundt bliver spurgt om deres holdninger til den globale opvarmning og klimapolitik.

Repræsentantskabet har på sine to årlige møder fulgt rådets arbejde og afgivet forslag til arbejdsområder for 2009. Det har blandt udmøntet sig i bestyrelsens beslutning om igangsættelsen af fire nye projekter i 2009; Elektronisk patientjournal, elbiler, fremtidens trafiksystem og gennemslag af nye læringsmetoder.

Undervisningsministeriets EU-specialudvalg vedrørende uddannelse

Af Flemming Gjedde

Undervisningsministeriets EU-specialudvalg har til opgave at informere relevante organisationer og institutioner om tiltag af uddannelsespolitisk art i EU-regi. Medlemmer af udvalget er offentlige myndigheder, uddannelsesinstitutioner, faglige organisationer og interesseorganisationer, bl.a. Kommunernes Landsforening, Rektorkollegiet, Handelsskolerne, CVU, Danmarks Lærerforening, Dansk Magisterforening, LO, DA, FTF, DSF, DUF og DFS.

EU-specialudvalget har afholdt 3 møder i 2008 (31/1, 5/5, 5/11).

På møderne gav Undervisningsministeriet forud for Det Europæiske Råds møder en orientering, om de sager, der var på dagsordenen.

Herudover har EU-specialudvalget sendt "Forslag til etablering af en dansk kvalifikationsramme for livslang læring" til høring blandt medlemmerne. DFS har indsendt høringssvar til forslaget.

Se høringssvaret på www.dfs.dk

3 BESTYRELSEN, UDVALG OG ARBEJDSGRUPPER

3.1 BESTYRELSEN

Formand Per Paludan Hansen, LOF

- valgperiode: 2007 - 2009

Næstformand Søren Eigaard, Folkeuniversitetet

- valgperiode: 2007 – 2009

John Meinert Jacobsen, AOF Danmark

- valgperiode 2008 - 2010

Ingolf Christensen, DOF

- valgperiode 2008 - 2010

Bernhard Trier Frederiksen, NETOP

- valgperiode: 2007 - 2009

Niels Glahn, Folkehøjskolernes Forening i Danmark

- valgperiode 2008 - 2010

Randi Jensen, Daghøjskoleforeningen

- valgperiode: 2007 - 2009

Otto Juhl Nielsen, FOF

- valgperiode: 2008 - 2010

Helle Bjerregård, FDB

- valgperiode: 2007 - 2009

Bestyrelsens sekretær: Sekretariatsleder Henrik Christensen

3.2 REPRÆSENTATIONER NATIONALT

Bibeskæftigelsesnævnet

Ove Korsgaard DPU

Suppleant: Søren Møller DGI

Beskikkelsesperiode: 1. januar 2007 - 31. december 2010

Danmarks Evalueringsinstitut, repræsentantskabet

Karen Maigaard Knudsen Foreningen af Husholdnings- og

Beskikkelsesperiode: 30. juni 2005 til maj 2008 Håndarbejdsskoler

Det Danske Kulturinstitut, repræsentantskabet

Bent Jacobsen Dansk Amatør Teater Samvirke

Udpeget: 2003

Dommerudnævnelsesrådet

Finn Slumstrup Grænseforeningen

Suppleant: Anne Birgitte Lundholt FOF

Beskikkelsesperiode: 1. oktober 2008 - februar 2011

Folkeuniversitetsnævnet

Ingolf Christensen DOF
Beskikkelsesperiode: 1. marts 2008 - 28. februar 2011

Offentlighedskommissionen

Kim Hjerrild
Jette Kammer Jensen AOF Danmark
Beskikket: Juni 2002

Pressenævnet

Marianne Druedahl LOF
Stedfortræder: Otto Juhl Nielsen FOF
John Meinert Jacobsen AOF Danmark
Stedfortræder: Karsten Kolding FDB
Beskikkelsesperiode:
1. januar 2008 - 31. december 2011

Rådet for Menneskerettigheder

Ingolf Christensen DOF
Udpeget: Maj 2004

Rådet om kortuddannedes fortsatte uddannelse

John Meinert Jacobsen AOF Danmark

Samarbejdsudvalget mellem oplysningsforbundene, DUF, Idrætten, KL, Folkeoplysningsafdelingen og DFS

Henrik Christensen DFS
Udpeget: 2007

Søfartsstyrelsens Fritidssejlerudvalg

Carsten Aagaard Rasmussen FOF
Udpeget: 2007

Teknologirådet, bestyrelsen

John Meinert Jacobsen AOF Danmark
Beskikkelsesperiode: maj 2007-april 2010

Teknologirådet, repræsentantskabet

Marlene Berth Nielsen NETOP
Beskikkelsesperiode: maj 2008 - juni 2011
Henrik Christensen DFS
Beskikkelsesperiode: oktober 2007 - oktober 2010

Undervisningsministeriets EU-Specialudvalg

Flemming Gjedde DFS
Udpeget: 2004

3.3 REPRÆSENTATIONER INTERNATIONALT

European Association for the Education of Adults, EAEA

Flemming Gjedde

DFS

Udpeget: 2004

International Council for Adult Education, ICAE

Flemming Gjedde

DFS

Udpeget: 2004

3.4 INTERNE UDVALG OG ARBEJDSGRUPPER

Udvalg

Bestyrelsens Tipsudvalg

Søren Eigaard	Folkeuniversitetet
Niels Glahn	Folkehøjskolernes Forening i Danmark
Randi Jensen	Daghøjskoleforeningen
Helle Bjerregård	FDB
Henrik Christensen	DFS
Flemming Gjedde	DFS

Udviklingspuljen, Bevillingsgruppen

John Meinert Jacobsen	AOF Danmark
Per Paludan Hansen	LOF
Bernhard Trier Frederiksen	NETOP
Randi Jensen	Daghøjskoleforeningen
Henrik Christensen	DFS
Flemming Gjedde	DFS

Arbejdsgrupper

Bestyrelsens arbejdsgruppe om realkompetencer

Bernhard Trier Frederiksen	NETOP
Per Paludan Hansen	LOF
Randi Jensen	Daghøjskoleforeningen
Henrik Christensen	DFS
Agnethe Nordentoft	DFS

Klimastyregruppe

Helle Bjerregård	FDB
Henrik Christensen	DFS
Christine Sestoft	DFS

TV-koncept

Bernhard Trier Frederiksen	NETOP
Otto Juhl Nielsen	FOF
Michael Voss	DFS
Henrik Christensen	DFS

Netværk/Forum

Folkeoplysningens Kommunikationsnetværk (FOKO), arbejdsudvalget

Martin Hansen	NETOP
Robin Kristiansen	DOF
Michael Voss	DFS

Forum for realkompetencer

Fra sekretariatet:

Agnethe Nordentoft

DFS

Heri sidder en til to repræsentanter fra de medlemsorganisationer, der er interesseret i arbejdet.

Demokratiform

Fra sekretariatet:

Christine Sestoft

DFS

Heri sidder en til to repræsentanter fra de medlemsorganisationer, der er interesseret i arbejdet.

4 MEDLEMSORGANISATIONER (1. januar - 31. december 2008)

1. Aktive Kvinder i Danmark
Niels Hemmingsensgade 10, 2., 1153 København K
33 13 12 22 - mail@aktivekvinder.dk
2. AOF Danmark
Nyropsgade 14, 4., 1602 København V
88 92 75 50 - aof@aof-danmark.dk
3. Atlantsammenslutningen
Ryvangs Allé 1, Postboks 2521, 2100 København Ø
39 27 19 44 - atlant@atlant.dk
4. Daghøjskoleforeningen
Gammel Kongevej 39 E, 2.th., 1610 København V
33 33 06 66 - foreningen@daghojskoler.dk
5. Dansk Amatør Orkesterforbund
Grumstolvej 26, 8270 Højbjerg
87 30 03 01 - formand@daonet.dk
6. DATS, Landsforeningen for Dramatisk Virksomhed
Nygade 15, 6300 Gråsten
74 65 11 03 - dats@dats.dk
7. Dansk Husflidsselskab
Gedskovvej 3, 5300 Kerteminde
63 32 20 96 - dansk@husflid.dk
8. Dansk Kvindesamfund
Niels Hemmingsensgade 10, 1153 København K
33 15 78 37 - kontor@kvindesamfund.dk
9. DOF
Løngangsstræde 25, 4, 1468 København K
70 20 60 20 - post@danskoplysning.dk
10. Demokrati i Europa, DEO
Nordkystvejen 2 F, 8961 Allingåbro
70 26 36 66 - info@deo.dk
11. Efterskoleforeningen
Vartov, Farvergade 27 H, 2, 1463 København K
33 12 86 80 - info@efterskoleforeningen.dk

12. FDB
Vallensbæk Torvevej 9, 2620 Albertslund
39 47 00 00 - fdb@fdb.dk
13. FN-Forbundet
Store Kongensgade 36-38, 1264 København K
35 46 46 90 - fnforbundet@una.dk
14. Folk og Forsvar
Trommesalen 3, 1614 København V
36 90 89 27 - fkfr@cs.dk
15. Folkehøjskolernes Forening i Danmark
Nytorv 7, 1450 København K
33 36 40 40 - kontor@ffd.dk
16. Folkekirkens Ungdomskor
Klostervej 32, 7620 Lemvig
96 64 35 12 - sekretaer@fuk.dk
17. FOF
Hovedvagtsgade 6, 3., 1103 København K
33 14 20 26 - info@fof.dk
18. Folkeuniversitetet
Syddansk Universitet, 5230 Odense M
65 50 27 27 - sei@fu.dk
19. Folkevirke
Niels Hemmingsens Gade 10, 3., 1153 København K
33 32 83 11 - folkevirke@folkevirke.dk
20. Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler
Vartov, Farvergade 27 K, 1463 København K
33 11 12 91 - info@hus-haand.dk
21. Foreningen Norden
Malmøgade 3, 2100 København Ø
35 42 63 25 - landskontoret@foreningen-norden.dk
22. Fritid og Samfund
Skt. Nicolaus Gade 2, 8000 Århus C
86 18 26 27 - fritid@fritid-samfund.dk
23. Grøn Hverdag
Blegdamsvej 4 B, 2200 København N
Tlf.: 33 15 33 45, - gronhverdag@mail.dk

24. Grænseforeningen
Peder Skrams Gade 5, 1054 København K
33 33 30 63 - info@graenseforeningen.dk
25. Kvindernes U-landsudvalg
Rosenørns Alle 12. st., 1634 København K
33 15 78 70 - kulu@kulu.dk
26. LOF
Alhambravej 6, 1826 Frederiksberg C
33 21 86 80 - lof@lof.dk
27. Mellempfolkeligt Samvirke
Fælledvej 12, 2200 København N
77 31 00 00 - ms@ms.dk
28. NETOP
Gl. Kongevej 39 G, 1. 1610 København V
33 93 00 96 - info@netoplysning.dk
29. Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis
Ærtevej 120, Egense, 5700 Svendborg
62 24 43 24 - eco-net@eco-net.dk
30. Produktionsskoleforeningen
Danmarksgade 19, 7100 Vejle
75 82 20 55 - psf@psf.nu
31. Sammenslutningen af Lokalarkiver
Andkærvej 19, 7100 Vejle
75 84 08 98 - sla@lokalarkiver.dk
32. Sammenslutningen af Lokale Radio- og TV-stationer i Danmark
Nytorv 13 B, 2., Postboks 1221, 9100 Aalborg
98 13 96 81 - slrtv@slrtv.dk
33. Socialistisk Folkeoplysningsforbund
Blegdamsvej 24 A, 2200 København N
35 35 84 64 - sfof@sfof.dk

Partnerorganisationer tilknyttet Samrådet i henhold til vedtægterne § 5

1. AFS Interkultur
Nordre Fasanvej 111, 2000 Frederiksberg
38 34 33 00 - afs.interkultur@afs.org
2. Det Danske Kulturinstitut
Vartov, Farvergade 27 L, 2, 1463 København K
33 13 54 48 - dankultur@dankultur.dk
3. EVA's ARK
v/Vera Eckhardt, Valkendorfsvej 16, 1., 1151 København K
33 32 18 24 - vera@evasark.dk
4. Landsforeningen af Ungdomsskoleledere
Frederiksborggade 5a,32., 1360 København K
33 93 21 19 - lu@lus.dk
5. Dansk Amatørkor Union
Rosenkrantzgade 31, 3., 8000 Århus C
86 19 80 99 - lda@danskamatormusik.dk
6. Dansk Amatørmusik Union
Rosenkrantzgade 31, 3., 8000 Århus C
86 19 80 99 - damu@amatormusik.dk
7. LOK
Axeltorv 3, 1609 København K
33 39 40 40 - lok@landbrug.dk
8. Danmarks Biblioteksforening
Vesterbrogade 20, 5, 1620 København V
33 25 09 35 - dbf@dbf.dk
9. Dansk Amatør Orkester Samvirke
Søndervej 7, 2830 Virum
45 85 48 42 - daos@post3.tele.dk
10. Ungdomsskolernes Udviklingscenter
Rugårdsvej 9 B, 5000 Odense
66 14 91 49 - us@us-centret.dk
11. Kulturelle Samråd i Danmark
Farvergade 27D, 3, 1463 København K
33 93 13 26 - kulturellesamraad@kulturellesamraad.dk

5 MEDLEMSORGANISATIONERNE med angivelse af antal delegerede pr. 1. januar 2009

1. Aktive Kvinder i Danmark	1
2. AOF Danmark	3
3. Atlantsammenslutningen	1
4. Daghøjskoleforeningen.....	2
5. Dansk Amatør Orkesterforbund	1
6. DATS.....	3
7. Dansk Husflidsselskab.....	3
8. Dansk Kvindesamfund	1
9. DOF	3
10. Demokrati i Europa	1
11. Efterskoleforeningen.....	3
12. FDB	3
13. FN-Forbundet	1
14. Folk og Forsvar.....	1
15. Folkehøjskolernes Forening i Danmark.....	3
16. Folkekirkens Ungdomskor.....	2
17. FOF	3
18. Folkeuniversitetet	3
19. Folkevirke	1
20. Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler.....	1
21. Foreningen Norden	3
22. Fritid og Samfund	1
23. Grøn Hverdag	1
24. Grænseforeningen.....	3
25. Kvindernes U-lands Udvalg	1
26. LOF.....	3
27. Mellempolkeligt Samvirke	3
28. NETOP	3
29. Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis	1
30. Produktionsskoleforeningen	3
31. Sammenslutningen af Lokalarkiver	1
32. Sammenslutningen af Lokale Radio- og TV-stationer i Danmark	1
33. Socialistisk Folkeoplysningsforbund.....	1

6 VEDTÆGTER FOR DANSK FOLKEOPLYSNINGS SAMRÅD

Navn

§ 1. Navn: Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS)

stk. 2. Samrådets hjemsted er København.

Formål

§ 2. Samrådet ser det som folkeoplysningens formål at bidrage til den enkeltes personlige dannelse og uddannelse, og at medvirke til sikring og udvikling af demokratiet. Folkeoplysningen skal gennem sine mangeartede folkeoplysende aktiviteter fremme borgernes medbestemmelse, medansvar og aktive engagement i samfundets udvikling. Folkeoplysningen skal medvirke til at sikre borgernes kendskab til rettigheder og pligter og medvirke til at øge borgernes almenviden og deltagelse i et samfund med frihed, ligeværdighed og demokrati.

Stk. 2 Samrådet arbejder for:

- at samle de landsorganisationer, der i formål og aktivitet kan tilslutte sig Samrådets formål
- at støtte det folkeoplysende arbejde, der kan rummes indenfor formålet
- at styrke samarbejdet på tværs af medlemsorganisationerne
- at varetage folkeoplysningens fælles interesser overfor myndigheder, beslutningstagere etc.

stk. 3. Enhver medlemsorganisation bevarer sin fulde og hele selvstændighed, og Samrådet kan ikke anfægte de enkelte medlemsorganisationers uafhængighed

Medlemmer

§ 3. Som medlemsorganisationer kan optages landsdækkende organisationer, hvis hovedformål og hovedaktivitet er folkeoplysning. Ved landsdækkende forstås at organisationen skal have lokal fysisk forankring og have folkeoplysende aktiviteter i alle landets 5 regioner. Aktiviteterne skal være iværksat af landsorganisationen eller dennes lokale foreninger/institutioner. En medlemsorganisation skal have foreningsstruktur og suverænitet (egne vedtægter, eget budget og eget regnskab).

stk. 2. Udelukkede som medlemmer er:

Interesseprægede organisationer, idrætslige organisationer og idébestemte ungdomsorganisationer, politiske partier, samt kommercielle organisationer.

Paraplyorganisationer kan ikke opnå medlemskab. De nærmere afgrænsninger og uddybninger vedr. medlemskabsoptagelse fastsættes i en vedtagelse, der optages som bilag til vedtægterne.

stk. 3. Optagelse som sker pr. 1. januar, kan ske efter skriftlig henvendelse med dokumentation for opfyldelse af bestemmelserne jf. stk. 1, inden foregående års udgang. Repræsentantskabsmødet er besluttende om optagelse af medlemmer efter

begrundet indstilling fra Samrådets bestyrelse, med angivelse af kategori, jf. § 4, stk. 2.

stk. 4. Udmeldelse skal ske skriftligt med 1/2 års varsel til 1. januar.

stk. 5. En medlemsorganisation har pligt til at oplyse Samrådet om forhold i organisationens virksomhed eller struktur, der kan drage medlemskabet i tvivl (jf. stk. 1 og 2).

stk. 6. Drages en organisations medlemskab i tvivl, skal sagen forelægges førstkommande repræsentantskabsmøde til afgørelse efter indstilling fra bestyrelsen.

stk. 7. Repræsentantskabsmødet kan med 2/3 af de fremmødte delegeredes stemmer ekskludere en medlemsorganisation, der ikke overholder reglerne for medlemskab.

Kontingent

§ 4. Samrådets medlemmer betaler et kontingent til Samrådets virksomhed.

stk. 2. Kontingentet opkræves efter tre takster således:

- a. Store medlemsorganisationer (3 delegerede med hver 1 stemme).
- b. Mellemstore medlemsorganisationer (2 delegerede med hver 1 stemme).
- c. Små medlemsorganisationer (1 delegeret med 1 stemme).

Kategoriseringen og ændring af kategorisering godkendes af repræsentantskabet efter indstilling fra bestyrelsen.

stk. 3. Samrådets forenings- og regnskabsår er 1. januar - 31. december.

stk. 4. Kontingent fastsættes årligt af repræsentantskabet for næste regnskabsår.

stk. 5. Kontingentet forfalder til betaling pr. 1. januar og skal være betalt inden 1. april, da medlemsrettighederne ellers bortfalder. Retten til at genopnå medlemsrettighederne uden en ny behandling af medlemskab (jf. § 3, stk. 3) ophører, hvis medlemsorganisationen står i restance for to kontingentperioder.

Andre organisationer m.v.

§ 5. Bestyrelsen kan beslutte i Samrådets arbejde at inddrage organisationer, der arbejder med folkeoplysning, men som ikke opfylder medlemskravene.

stk. 2. Bestyrelsen kan beslutte at inddrage institutioner, organisationer eller enkeltpersoner med tilknytning til folkeoplysning i Samrådets arbejde.

stk. 3. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for forskellige former for tilknytning til Samrådets arbejde, herunder betalings satser.

Repræsentantskabet

§ 6. Repræsentantskabet er Samrådets øverste myndighed.

stk. 2. Der afholdes ordinært repræsentantskabsmøde hvert år i april måned.

stk. 3. Repræsentantskabet indkaldes af bestyrelsen med mindst 8 ugers varsel ved brev til medlemsorganisationerne med angivelse af foreløbig dagsorden.

stk. 4. Repræsentantskabets dagsorden skal mindst indeholde følgende punkter:

- a. Valg af dirigent.
- b. Valg af repræsentantskabsmødesekretær.
- c. Valg af stemmetællere.
- d. Beretning.
- e. Regnskab.
- f. Fastsættelse af kontingent.
- g. Indkomne forslag.
- h. Valg.
- i. Eventuelt.

stk. 5. Forslag, der ønskes optaget på dagsordenen, skal være sekretariatet i hænde senest 4 uger før repræsentantskabsmødets afholdelse.

stk. 6. Medlemsorganisationerne skal senest 4 uger før repræsentantskabsmødet meddele sekretariatet navne på deres delegerede.

stk. 7. Endelig dagsorden bilagt eventuelt indkomne forslag, det reviderede regnskab, beretning og motiveret forslag til kontingent udsendes til medlemsorganisationerne senest 3 uger før repræsentantskabsmødets afholdelse.

stk. 8. Ekstraordinært repræsentantskabsmøde kan indkaldes med 2 ugers varsel og skal afholdes, såfremt mindst 20 pct. af medlemsorganisationerne kræver det med angivelse af motiveret dagsorden.

stk. 9. Repræsentantskabet består af delegerede udpeget af medlemsorganisationerne med respektive antal delegerede, jf. § 4, stk. 2. Repræsentantskabet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af de delegerede er mødt frem.

stk. 10. Repræsentantskabets møder er i øvrigt åbent for andre repræsentanter fra medlemsorganisationerne og tilknyttede jf. § 5, samt gæster.

stk. 11. En medlemsorganisation er kun berettiget til at deltage i repræsentantskabet med delegerede, såfremt den har indbetalt kontingent til DFS i det regnskabsår, hvori repræsentantskabsmødet afholdes.

stk. 12. Bestyrelsen består af 9 medlemmer.

stk. 13. På det ordinære repræsentantskabsmøde vælges af og blandt de delegerede:

- i ulige år: Formand samt 4 bestyrelsesmedlemmer.
- i lige år: 4 bestyrelsesmedlemmer.

stk. 14. Bestyrelsesmedlemmernes valgperiode er 2 år, og alle valg har virkning fra repræsentantskabsmødet.

stk. 15. Ved varigt forfald i bestyrelsen udpeger den medlemsorganisation, hvorfra bestyrelsesmedlemmet var delegeret, et nyt bestyrelsesmedlem, som fungerer til førstkomende ordinære repræsentantskabsmøde, hvor der finder nyvalg sted.

stk. 16. På det ordinære repræsentantskabsmøde vælges af og blandt de delegerede:
- i ulige år: 1 kritisk revisor for 2 år samt 1 kritisk revisorsuppleant for 2 år.
- i lige år: 1 kritisk revisor for 2 år samt 1 kritisk revisorsuppleant for 2 år.
Repræsentantskabet vælger årligt revisionselskab.

stk. 17. Såfremt en medlemsorganisation melder sig ud eller ophører med at eksistere, kan en person valgt som repræsentant fra denne organisation ikke længere besidde et tillids-hverv i eller repræsentere Dansk Folkeoplysnings Samråd.

stk. 18. Alle valg og beslutninger sker ved simpelt stemmeflertal blandt de afgivne stemmer, dog ikke ved afstemning om Samrådets opløsning, jf. § 10, stk. 1. Blanke stemmer medregnes ikke.

stk. 19. Ved stemmelighed bortfalder forslaget, dog ikke ved omvalg, jf. stk.20.

stk. 20. Såfremt der opstår stemmelighed ved valg, foretages omvalg blandt de personer, der har opnået stemmelighed. Såfremt der atter opstår stemmelighed afgøres valget ved lodtrækning.

stk. 21. Såfremt én delegeret ønsker skriftlig afstemning, skal denne ske skriftligt.

stk. 22. Der udarbejdes beslutningsreferat af repræsentantskabsmødet, som udsendes til medlemsorganisationer og tilknyttede, jf. § 5.

Bestyrelsen

§ 7. Bestyrelsen konstituerer sig med næstformand.

stk. 2. Hvis formanden har varigt forfald, indtræder næstformanden som formand. Bestyrelsen konstituerer sig herefter på ny.

stk. 3. Bestyrelsen er Samrådets øverste myndighed mellem repræsentantskabsmøderne. Formanden tegner Samrådet, men tegningsretten kan delegeres.

stk. 4. Bestyrelsen kan antage lønnet medhjælp.

stk. 5. Bestyrelsen kan nedsætte udvalg i det omfang, den finder det nødvendigt. Bestyrelsen fastsætter udvalgets kommissorium og beføjelser. Bestyrelsen kan udpege udvalgets formand.

stk. 6. Bestyrelsen samles til møde på formandens foranledning, eller når mindst fire bestyrelsesmedlemmer kræver det med angivelse af motiveret dagsorden. I sidste tilfælde skal mødet afholdes senest 2 uger efter, at begæringen er fremsat.

stk. 7. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst fem bestyrelsesmedlemmer er til stede. Beslutningen træffes med simpelt stemmeflertal. Ved stemmelighed bortfalder forslaget.

stk. 8. Der udarbejdes beslutningsreferat af bestyrelsesmøderne.

stk. 9. Samrådet udreder udgifterne ved bestyrelsesarbejdet.

stk. 10. Udgifter ved deltagelse i Samrådets arbejde ud over det i § 7, stk. 8 nævnte, udredes af de enkelte medlemsorganisationer, med mindre bestyrelsen beslutter andet.

stk. 11. Med de i denne paragraf fastsatte begrænsninger bestemmer bestyrelsen selv sin forretningsorden.

Sekretariatet

§ 8. Bestyrelsen ansætter og afskediger sekretariatslederen. Bestyrelsen ansætter og afskediger sekretariatets øvrige personale efter indstilling fra sekretariatslederen.

stk. 2. Sekretariatslederen er ansvarlig over for bestyrelsen for sekretariatets virksomhed.
Vedtægtsændringer

§ 9. Nærværende vedtægter kan kun ændres af repræsentantskabet på et møde.

stk. 2. Forslag til vedtægtsændringer skal være bestyrelsen i hænde to måneder før afholdelsen af repræsentantskabsmødet. Forslag til vedtægtsændringer skal udsendes senest 8 uger før repræsentantskabsmødet.

stk. 3. Vedtagelse af vedtægtsændringer kræver mindst 2/3 flertal på repræsentantskabsmødet.

Opløsning

§ 10. Samrådet kan kun opløses efter vedtagelse på to på hinanden følgende repræsentantskabsmøder. På det første repræsentantskabsmøde, der skal indkaldes med mindst 8 ugers varsel, kræves mindst 3/4 flertal, for at forslaget er vedtaget.

stk. 2. Såfremt der på et repræsentantskabsmøde måtte være flertal, jf. stk. 1, skal der mindst 4 uger og højst 12 uger efter denne beslutning indkaldes til et nyt repræsentantskabsmøde med mindst 3 ugers varsel. På dette repræsentantskabsmøde er forslaget om opløsning vedtaget, såfremt det opnår simpelt flertal blandt de afgivne stemmer. Der skal samtidig træffes beslutning om anvendelse og afvikling af Samrådets eventuelle midler, som skal gå til formål, der styrker den frie folkeoplysning.

stk. 3. Bestyrelsen forestår Samrådets likvidation.

Ikrafttræden

§ 11. Vedtægterne trådte i kraft pr. 1. januar 2005. For eksisterende medlemsorganisationer gælder bestemmelserne i § 3, stk. 1 og stk. 2, 2. punktum dog først fra 1. januar 2007.

Opdelingen i 3 medlemskategorier § 4, stk.2 samt Bilag til vedtægterne (se nedenfor) er gældende fra 1. januar 2007.

Således vedtaget på repræsentantskabsmødet den 24. april 2006.

Naser Khader
Formand

Peter Jon Larsen
Dirigent

Christel Schaldemose
Repræsentantskabsmødesekretær

Bilag 1 til Dansk Folkeoplysnings Samråds vedtægter.

§ 1: Bilaget er en uddybning af hvilke typer medlemsorganisationer, der kan optages som medlemmer. Sigtet med bilaget er at adskille den uddybende fortolkning af medlemsdefinitionen fra selve vedtægten, for på den måde at fremtidssikre vedtægterne. Og samtidig at gøre det muligt at tilpasse fortolkningen af medlemsdefinitionen til den udvikling, der finder sted i foreningslivet og i "tidsånden", dvs. i de politiske og økonomiske rammebetingelser, uden at det kræver vedtægtsændringer. Vedtægterne står altid over bilaget. Fortolkninger kan ikke være i modstrid med vedtægterne.

§ 2: Udelukkede som medlemmer er:

Interesseprægede organisationer (som f.eks. fagforbund, lærer- og fagsammenslutninger og erhvervs-organisationer), idrætslige, faglige, sygdomsbekæmpende organisationer, patientforeninger, hobby- eller serviceorganisationer, idébestemte ungdomsorganisationer, politiske partier samt kommercielle organisationer.

stk. 2: Med interesseprægede forstås:

Foreninger, hvor selve påvirkningen og interessevaretagelsen af foreningens sag står højere end ideen om oplysning, debat og demokratiengagement. Oplysning vil typisk være en del af virksomheden, men hovedvirksomheden er at fremme en bestemt sag.

§ 3: Paraplyorganisationer kan ikke opnå medlemskab. En paraplyorganisation forstås som en organisation, der som medlemmer har andre landsorganisationer, og hvis formål er at være fællesrepræsentation.

En medlemsorganisations afdelinger/medlemsinstitutioner kan heller ikke være medlemmer.

§ 4: Bilaget vedtages og ændres af repræsentantskabet efter samme regler som gælder for vedtægtsændringer, jf. vedtægternes § 9. Bestyrelsen skal senest hvert 5. år fremlægge papiret til vedtagelse på repræsentantskabsmødet.

7 FORRETNINGSORDEN for repræsentantskabsmødet

§ 1

Samrådets repræsentantskabsmøder gennemføres i overensstemmelse med vedtægternes § 6.

§ 2

Ved simpelt stemmeflertal forstås flest stemmer af de afgivne stemmer, dvs. blanke stemmer medregnes ikke.

§ 3

Valg af dirigent. Valget forstås af Samrådets formand og sker efter reglerne om simpelt stemmeflertal, jf. § 2. Dirigentens rolle er at etablere talerlister samt at disponere debatterne på en måde der sikrer, at de får et logisk forløb. I øvrigt skal dirigenten tilse, at reglerne i § 12 overholdes.

§ 4

Valg af stemmetællere og repræsentantskabsmødesekretær. Dirigenten er bemyndiget til at foretage det nødvendige skøn over, hvem af de foreslåede, der vælges. Hvis en afstemning kan spares, må dirigenten godt fravige det foreslåede antal af stemmetællere.

§ 5

Beretning. Godkendelse af beretninger kræver simpelt stemmeflertal, jf. § 2. Evt. resolutioner og repræsentantskabsmødeudtalelser behandles under punktet om beretninger.

§ 6

Aflæggelse af regnskab. Der aflægges regnskab for Samrådets drift. Der stemmes om godkendelse af regnskabet. Ved afstemningen kræves simpelt stemmeflertal, jf. § 2.

§ 7

Forelæggelse af forslag til kontingent. Forslag stilles på baggrund af bestyrelsens vedtagne budget. Ved afstemning om kontingent anvendes simpelt stemmeflertal, jf. § 2.

§ 8

Forelæggelse af indkomne forslag. Dirigenten giver ordet til forslagsstilleren eller en repræsentant for forslagsstilleren, som kan give en mundtlig redegørelse for forslaget baggrund og intentioner. Afstemning om indkomne forslag sker ved anvendelse af simpelt stemmeflertal, jf. § 2.

§ 9

1. Valg af formand.
2. Valg af bestyrelsesmedlemmer.
3. Valg af kritisk revisor og kritisk revisorsuppleant.
4. Valg af revisionssekretær.

Der henvises til vedtægternes § 6. Såfremt der til et valg kun er stillet forslag om én kandidat, bortses fra denne bestemmelse, idet kandidaten erklæres for valgt uden afstemning.

§ 10

Eventuelt. Med mindre der foreligger en godkendelse af repræsentantskabet af, at resolutionsforslag og/eller repræsentantskabsmødeudtalelser kan færdigbehandles under dette punkt, giver dagsordenpunktet ikke anledning til nogen handling, der er bindende for

§ 11

Afslutning af repræsentantskabsmødet. Repræsentantskabsmødet afsluttes af Samrådets formand. Samrådet.

§ 12

Regler om tildeling af ordet. Enhver, der begærer ordet, gør dette gældende over for dirigenten ved til denne at aflevere meddelelse med sit navn, medlemsorganisation og evt. emne. De enkelte mødedeltagere tildeles ordet i den rækkefølge, som indtegningen og rækkefølgen af emner tilsiger. Enhver kan få ordet til forretningsordenen uden om den etablerede talerliste.

Ordet til forretningsordenen kan tildeles i følgende tilfælde:

- for at stille forslag om dirigentens afsættelse,
- for at stille forslag om afslutning af debatten,
- for at stille forslag om afstemning,
- for at stille forslag om nedsættelse af udvalg,
- for at stille forslag om udsættelse af en sag,
- for at stille forslag om at gå videre til næste punkt på dagsordenen,
- for at stille forslag om at taletiden begrænses,
- for at stille forslag om, at repræsentantskabsmødet suspenderes for en bestemt periode/tid.

Forslag til forretningsordenen skal ufortøvet stilles til afstemning. Ved afstemningen anvendes simpelt stemmeflertal, jf. § 2. Såfremt ordet til forretningsordenen anvendes til andet end de ovenfor nævnte formål, fratager dirigenten taleren ordet, og han/hun indgår i den etablerede talerliste. Under talerrækken kan dirigenten tildele ordet for en kort bemærkning, der enten kan være formet som en berigtigelse eller en replik. Ved ethvert debatpunkts afslutning giver dirigenten forslagsstilleren lejlighed til en afsluttende bemærkning, inden forsamlingen forlader punktet eller går over til afstemning.

§ 13

Regler om valg af personer. Ved stemmeafgivelse skal der anføres kandidatnavne i et antal svarende til antal ledige poster, i modsat fald erklæres stemmesedlen for ugyldig.

§ 14

Regler om repræsentantskabsmødets offentlighed. Repræsentantskabsmødet kan, efter indstilling fra bestyrelsen, beslutte at der kan indbydes gæster til overværelse af mødet. Under begrebet gæster henregnes også repræsentanter for pressen.

§ 15

Regler om stemmeret og taleret. I henhold til vedtægterne § 6, stk. 9, har alle delegerede fra medlemsorganisationer taleret og stemmeret. Tilknyttede organisationer jf. vedtægterne § 5 har taleret.

Således vedtaget på repræsentantskabsmødet den 12. april 2005.

Eva Møller
Formand

Peter Jon Larsen
Dirigent

Christel Schaldemose
Rep.møde sekretær